

ШЫН

СЭКП ТЫВА ОБЛАСТЬ БОЛГАШ КЫЗЫЛ ХООРАЙ КОМИТЕТТЕРИНИҢ, АЖЫЛЧЫ ЧОННАР ДЕПУТАТТАРЫНЫҢ ОБЛАСТЬ СОВЕДИНИҢ ОРГАНЫ

1955 МАЙ 13 ПЯТНИЦА № 96 (3290)

Өртөз 20 коп.

Тилелге Хүнүн таварыштыр ССРЭ-ниң Улус театрына болгаш байырал хурал (2 — 3 арыннар). РЕДАКЦИЯГА ЧАГААЛАР: Н. Лопсан. — Суурчун арыл-шеверин экиндер. А. Топун-оол. — Артистери манан турар (4 арын). «ШЫННЫҢ» МАТЕРИАЛДАРЫНЫҢ ИЗИ-БИЛЕ (4 арын).

Д. Бочаров. — Делегейде болуп турар чоруктарын дочуламы (4 арын). Кылдаттың Коммунисттик партиясының хүрөөлөниң өзүдөй (4 арын). Фашисттик өксөкчлөрдөн Чехословакияны хостааның 10 чыл ою (4 арын). Элбага ужурашканың америка киржичилерин Москвага келгени (4 арын).

Социалистиг Төрөөн чурттуң чаагайжыдылгазынга

ССРЭ-ниң улус ажил-агыйын хөгжүдөрүнүн (1955 чылдагы) Күрүне чээшкинин үндүр дугайында ССРЭ-ниң Министрлер Чөвүлелиниң доктаатын бөгүн парламентага тараган. Чээшкенин үндүрүгениниң соругазы чээшкенин доктаатында тодаргай айтылган. Ол доктаады радио-биле чарзан соонда бистин Төрөөн чуртувустун хоорайларында болгаш көдөзөндө чээшкенин бижидишкенин дораз улуг патриоттук көдүрүшкүн-биле өгөдөөн. Чээшкенин үндүрүгениниң соругазы улустун үндөзүн амдырааччы өрө-ажыктарында таарып турар деп чээшкенин бижидишкенин баштайгы шактары тодаргай көргүсөөн.

Чээшкенин чонун бүгү кезектериниң — ажылчыларын, колхозчуларын, интеллигенттерин ортузунда чээшкенин бижидишкенин доктаатын бөгүн парламентага тараган. Чээшкенин үндүрүгениниң соругазы улустун үндөзүн амдырааччы өрө-ажыктарында таарып турар деп чээшкенин бижидишкенин баштайгы шактары тодаргай көргүсөөн. Чээшкенин үндүрүгениниң соругазы улустун үндөзүн амдырааччы өрө-ажыктарында таарып турар деп чээшкенин бижидишкенин баштайгы шактары тодаргай көргүсөөн.

Машыналыг улуг үстүрүнү бүгү кезектер-биле хөгжүдөр дугайында улуг Ленинниң өрөөнүн удурулга болдурушкан, Коммунисттик партия болза, бүгү улус ажил-агыйын болгаш бистин Төрөөн чуртувустун тилетирбес амгыларын артымын бижып үндөзүн, Совет улустун чаагай амдыралынын чайгылыш чок өзүдөзүнүн үндүр-дөзү болуп турар деп индустрияны улам ийнип көдүрүшкөн мурунундагы деп болгаш кол соругазы кылдыр санап турар.

Бистин чуртувустуң медальды, машиналарын болгаш электротехникаларын бүдүрүп, чыл келген туум-на өздөң, көмүр даш болгаш нефть тышкы өзүп турар. Аар индустрияны соксаал чок өзүдөзүнүн үндөзүн чың, аш-чөм үстүрүп болгаш үстүрүнүн өскө-дээ адырлары хөгжүп турар. Партия болгаш чээшкенин 32 миллиард рубль түгө доктааткан.

ССРЭ-ниң Күрүне чээшкенин болгаш хөгжүдөзүнүн дугайында бүгү улустун деткичезин ап келген болгаш бистин чуртувустуң социалисттик тургузушунунуң ийи-бүгү үндөзүнүн салдынын турган ажил-агый, политиктик соругаларын чээшкенин шийттирбөөнүн чонун ишдейилгип киржириңизге база бир хевари болган.

Совет чээшкени болза, Коммунисттик партия болгаш Совет чээшкенин амыдап кылган үстүрүнү болгаш көдө ажил-агыйын улам ийнип хөгжүдөзүнүн, чонун материалдык болгаш културтук чаагайжыдылганын программазын амыдап боттандырыңың уланган.

Күрүне чээшкенин берген рубль бүгү тараз ажил-агыйын болгаш индустрияны болгаш согуш материалдык техника болгаш ногаа култураларын бүдүрүп үндүрүшкөнүң, көдө ажил-агыйна механизацияны болгаш мурунчак агротехниканы улам ийнип негептеринге дуузалар. Немесе хөгжүдөрүнүн күрүне чээшкери болза, табылган, демократияны болгаш социализмниң лагеринин үндүрүшкүнү күжү — Совет Социалисттик Республикаларың Эвилелиниң күжү шыдамын улам-на бижылаар. Бистин чээшкенин аш-чөм заводтар, фабрикалар, шахталар, электростанциялар, култура-амдыралдык албан черлерин, МТС-терин, совхозтарын болгаш өскө-дээ үндөзүн чүдүдөрүн тулуп тургузарыңа амыдагыңар. Чээшкенин чээшкенин аш-чөм дег бир өп-сеткилдиг бижидеэлериң!

Волга-Донда далай корабльдери

ДОНДА-РОСТОВ. Ростов портулан аш-чөмүне өчөн суднолар үнү чоруп турар: чамдыктары Азов болгаш Кара далайга алып киргизиле, өскөлери — Дон, Согу-Донец болгаш Мангычтың суг ордуларына чоруп дөш. Пассажиры болгаш чың сөөртүр хөй-хөй теплоходтар Волгадаш Каспий болгаш өскө-дээ далайларже чоруп турар. Бистиң ырак чорукшун чоруп, «Волга Дубини» деп далай теплоходуны доктааткан. Гранит даш-биле шаңкал өрөк кымында нефть кулар «Дубини» деп чаа корабль туруп турар. Бо болза, Волга-Дондун суднолар чоруп В. И. Ленин атыг кызыл-биле чоруп келген аң улуг судноларын бирөөн. Лихтер Кара далайга болгаш Иманаче улап бар чыдар. Танкер «Джамат» чорукшунга белеткен турар. Мурианске баар улуг орук аңа таварып, ол аңа баргаш балдычылдыр хандылар.

рубльдин үзүн хуусаалыг чээшкенин тышыр. Коммунисттик партия болгаш Совет Чээшкенин Тываның ажил-агый, култур тургузушкунунуң улам ийнип хөгжүдөзүнүн дугайында доктаама сагыш салып турар. 1945 чылдан 1954 чылга чедир бюджеттен улус өрөдөзүгө болгаш култур чырыдышкына 559 миллион рубльди чарыгаан, ол болза бюджеттин ийни хөгжөзүнүн 60 ажыг хуузу болган.

Чүгө сөөлүг дөт чылдың иштинде 18 миллион рубльдин үзүн хуусаалыг, 5 миллион рубльдин дөдөр эгитимес чээшкенин колхозтарга берген. Бо чээшкенин болгаш бюджеттин акмаландырышкынын күсөл-биле областың колхозтары 5000 ажыг чуртталга болгашыны, култура амдыралдык болгаш бүдүрүгө түдүрүшкүн кабартаң.

Чыл тулум-на хөй-хөй хөгжүдөрү капитал тулушкунга, хоорайлар болгаш суурлар чаагайжыдылганын төлөлдөткөн турар. Бүдүрүгелерин боттарынын өргилер хөгжүдөрүн ажил-агый-биле чөгөдөшпөр бо акмаландырышкынын обласка улетүрүнүң өзөн хай адырлары — алы-кештин, ийи болбаардырны, аш-чөмүн, даарынының бүдүрүгелерин болгаш ажил-агыйның өскө-дээ улуг адырларын тургузар арганы берген.

1955 чылда Күрүне бюджет социалисттик экономиканы күжүтүп көдүрүшкүнү, совет улустун материалдык болгаш културтук дөңсөөнүн улам ийнип бедириниң база бистин Төрөөн чуртувустун кагаланар арганы бижылаарыңа өрөгөк чутула хөгжөдөткөн хөгжүдөрүн үндөзүлгөн. Ажил-агый болгаш култур тургузушкунун акмаландырыңың хай миллиард түңүгү аш-чөмүлери күрүне социалисттик бүдүрүгелеринин база ажил-агый организациаларының чылдаларының санындап ап турар. Күш-ажылынын бүдүрүшкүнүн бөдөөнүн, продукцияның бот-үндөзүнүн чигөөнүн болгаш бүдүрүгелеринин фондларынын кабартаңына үндөзүлгөн, ортан алдынан чылдалар чыл бүрү-ле көдүдөп, күрүне бюджетте орулга кирчириңизге бижып баазы болуп турар.

Күрүне чээшкенин-биле чондан ийнип хөгжүдөрү бюджеттин орулгаларында көскү черин өзөп турар. Улус ажил-агыйын бүгү тараз-биле хөгжүдөр болгаш чурттуң кагаланар арганы моон соңгаар улам-на бижылаар соруганы барымдалааш, ССРЭ-ниң Министрлер Чөвүлени чонун ортузунга бижидишкенин-биле тардыр чээшкенин 32 миллиард рубль түгө доктааткан.

ССРЭ-ниң Күрүне чээшкенин болгаш хөгжүдөзүнүн дугайында бүгү улустун деткичезин ап келген болгаш бистин чуртувустуң социалисттик тургузушунуң ийи-бүгү үндөзүнүн салдынын турган ажил-агый, политиктик соругаларын чээшкенин шийттирбөөнүн чонун ишдейилгип киржириңизге база бир хевари болган.

Совет чээшкени болза, Коммунисттик партия болгаш Совет чээшкенин амыдап кылган үстүрүнү болгаш көдө ажил-агыйын улам ийнип хөгжүдөзүнүн, чонун материалдык болгаш културтук чаагайжыдылганын программазын амыдап боттандырыңың уланган.

Күрүне чээшкенин берген рубль бүгү тараз ажил-агыйын болгаш индустрияны болгаш согуш материалдык техника болгаш ногаа култураларын бүдүрүп үндүрүшкөнүң, көдө ажил-агыйна механизацияны болгаш мурунчак агротехниканы улам ийнип негептеринге дуузалар. Немесе хөгжүдөрүнүн күрүне чээшкери болза, табылган, демократияны болгаш социализмниң лагеринин үндүрүшкүнү күжү — Совет Социалисттик Республикаларың Эвилелиниң күжү шыдамын улам-на бижылаар. Бистин чээшкенин аш-чөм заводтар, фабрикалар, шахталар, электростанциялар, култура-амдыралдык албан черлерин, МТС-терин, совхозтарын болгаш өскө-дээ үндөзүн чүдүдөрүн тулуп тургузарыңа амыдагыңар. Чээшкенин чээшкенин аш-чөм дег бир өп-сеткилдиг бижидеэлериң!

Одессадан манза боду чоруп «Потийская» болгаш «Еврейская» деп шалаңдыр чедип келген. Ростовче «Сеастопольская» деп шалаңдыр далай шалаңдыр чоошупал кел чыдар. Буйбаштөчө чың чүдүр «Днепр» деп теплоход чорупкан. Оң чың шыжаар чыраарында Ростов үстүрүнүгө херекет кылдыларың өмөрдү чоруп. (СЭТА).

ССРЭ-ниң улус ажил-агыйын хөгжүдөрүнүн (1955 чылдагы) Күрүне чээшкенин үндүр дугайында

ССРЭ-ниң улус ажил-агыйын улам ийнип хөгжүдөр талазы-биле хөгжүдөрүнүн акмаландырыңың чонун хөгжүдөрүн кириштирер сорулга-биле ССР Эвилелиниң Министрлер Чөвүлелиниң доктаатын болза: 1. ССРЭ-ниң улус ажил-агыйын хөгжүдөрүнүн (1955 чылдагы) Күрүне чээшкенин 32 миллиард рубль түңүгү кылдыр 20 чыл хуусаалыг үндүрер.

ССРЭ-ниң улус ажил-агыйын хөгжүдөрүнүн (1955 чылдагы) Күрүне чээшкенин үндүреринин СААВАРЫ

1. ССРЭ-ниң улус ажил-агыйын хөгжүдөрүнүн (1955 чылдагы) Күрүне чээшкенин 1955 чылдың ноябрь 1-ден 1975 чылдың ноябрь 1-ге чедир хуусаалыг үндүрер. 2. Чээшкенин чүгө чонун ортузунга сайгарып-биле үндүрер. Чээшкенин тардырынын чурмуң ССРЭ-ниң Сан Министрлери доктаатын. 3. Чээшкенин разряд бүрүзүнө 100 миллион рубльдин разрядтарга хууаатын. Разряд бүрүзү 20000 сериалардан тургустунар. Разряд бүртүгүн сериалары № 180001-ден № 200000 чедир номерлерин ботур.

Серия бүрүзүндө облигациялар № 01-ден № 50-ге чедир номерлерин ботур. 4. Облигацияларын 500, 200, 100, 50, 25 болгаш 10 рубль үнелиг кылдыр үндүрүп турар. 500 болгаш 200 рубль үнелиг кылдыр үндүрүп облигациялар чыгыс сериянын чүрү болуп беш азы ийи облигацияларыңдан беш азы ийи номерин кылдыр тургустунуң база облигацияда дөңсөөнүн, продукцияның бот-үндөзүнүн чигөөнүн болгаш бүдүрүгелеринин фондларынын кабартаңына үндөзүлгөн, ортан алдынан чылдалар чыл бүрү-ле көдүдөп, күрүне бюджетте орулга кирчириңизге бижып баазы болуп турар.

Европага тайбыны болгаш айыыл чок чорукту хандырап талазы-биле Европа чурттарының чөвүлөл хуралына киржири-биле ССРЭ-ниң төлөөлөрүнүн Варшавада чөдө бергени

ВАРШАВА, май 10. (СЭТА). Европага тайбыны болгаш айыыл чок чорукту хандырап талазы-биле Европа чурттарының чөвүлөл хуралына киржири-биле Совет Социалисттик Республикаларының Эвилелиниң төлөөлөрү бөгүн Варшавада чөдө берген.

Төлөөлөрү ССР Эвилелиниң Министрлер Чөвүлелиниң Даргазы Н. А. Булгагини баштаан, төлөөлөрүнүн составында: ССРЭ-ниң Министрлер Чөвүлелиниң Даргазы Бирги Оралакчы болгаш Даштыкы Херектер Министри В. М. Молотов, ССРЭ-ниң Камагала Министри Совет Эвилелиниң Маршалы Г. Б. Жуков, Совет Эвилелиниң Маршалы И. С. Бонев, РСФСР-ниң Министрлер Чөвүлелиниң Даргазы А. М. Пузанов, Украин ССР-ниң Министрлер Чөвүлелиниң Даргазы Н. Т. Калыченко, Белорус ССР-ниң Министрлер Чөвүлелиниң Даргазы Б. Т. Мазуров, Латвия ССР-ниң Министрлер Чөвүлелиниң Даргазы В. Т. Жацис, Литва ССР-ниң Министрлер Чөвүлелиниң Даргазы М. А. Гедвильс, Эстон ССР-ниң Министрлер Чөвүлелиниң Даргазы А. А. Мюрисеп, ССРЭ-ниң Даштыкы Херектер Министриниң Оралакчы В. А. Зорин олар кирип турар.

ССРЭ-ниң Польша Улус Республикада Оңа болгаш Бүгүн эргелиг элчини П. К. Пономаренко база төлөөлөрүнүн составында кирип турар.

Ойнаашкынын кезектерге чарганын үдүтүн (1/2, 1/4, 1/10) амыр эргени бөөр. 5. Чээшкенин облигацияларының талазы-биле бүгү орулгалар ойнаашкынын хеври-биле төлөткөн. Ойнаашкынын ийни түтү чээшкенин чөдөр чыл хуусаалыг дүргүзүндө ортумаа-биле чылда 2 улам доктаатылган. Чээшкенин чөдөр чыл хуусаалыг дүргүзүндө облигацияларын 25 хуууа ойнаар, ийчаарга облигацияларын оон артаан 75 хуууу оларын чогуур үнелик ботур төлөткөн. Ойнап алган облигация төлөткөн болган оон ийнип тиражтарын кызытынар. Облигацияларын чогуур үнелик (чүрү)

Table with 2 columns: Облигацияларын үнелик саны (рубль-биле), Тиражтарын саны. Rows include 5000, 1000, 500, 200 рубль, 6250, 250000, 1378400, 55136000.

рубльди) кириштирбисаал, чээшкенин ойнаашкынын чүрү рубльдин облигацияларына 5.000.1000 500 болгаш 200 рубль хөгжөдөгү кылдыр доктаатынар. 6. Чээшкенин чөдөр чыл хуусаалыг дүргүзүндө ойнаашкынын 40 тиражтары — чыл бүрүдө ийи тиражтап чорутунар. Ойнаашкынын тиражтары 1956 чылдан өгөдөөн ССРЭ-ниң Сан Министрлери доктаатын хуусааларында чорутунар. 7. Чээшкенин разряд бүрүзүнө, тодаргайлаарга, 100 миллион рубль бүрүзүгө ойнаашкынын тиражтарына моон алаан ойнаашкынын саны таварып:

Table with 2 columns: Бир тиражга, Бүгү 40 тиражтарга. Rows include 3, 120, 30, 1200, 300, 12.000, 5917, 236.680.

8. Ойнааан облигациялар 1960 чылдың ноябрь 1-ден өгөдөөн, чээшкенин төлөткөнүгө чедир 15 чылдың дүргүзүндө оларын чогуур үнелик ботур төлөткөн (садып алдынар). Чээшкенин 100 миллион рубль бүрүзүндө: 1960—1965 чылдарда чыл бүрүдө-ле 1250.000 рубльден, 1966—1970 чылдарда 3.000.000 рубльден, 1971—1975 чылдарда — 10.500.000 рубльден садып алдынар.

Чээшкенин 1960—1974 чылдарда садып алдына чогуур облигациялар төлөткөнүн чыл бүрүдөги тиражтары-биле тодаргайлаатынар. Төлөткөнүн тиражтарын чорударының хуусааларын ССРЭ-ниң Сан Министрлери доктаатыр. Төлөткөнүн тиражтарына үмзүн облигацияларын акмаларын 1975 чылдың ноябрь 1-ден өгөдөп чандырын бөөр.

9. Ойнаашкынын таварышкан облигацияларын, база ол ийишак чогуур үнелик ботур садып алышкына кирер облигацияларын 1976 чылдың ноябрь 1-ге чедир төлөткөн амыр-биле кирип ботур; ол хуусаа өрткөн соонда төлөткөнүгө кирбөөн облигациялар боттарының күштүн оскунар болгаш төлөткөнүгө кирбес.

ССРЭ-ниң Сан Министри А. ЗВЕРЕВ.

Варшаваның Овенчада төп аэродромунга төлөөлөрү кезип утлаанар болза: Польшаның Каттышкан ажилчин партиязының Төп Комитетинин Бирги Секретари Болеслав Берут, Польша Улус Республикасының Күрүне Чөвүлелиниң Даргазы Александр Завадский, министрлер чөвүлелиниң Даргазы Юзеф Циранкевич, министрлер чөвүлелиниң Даргазын ора-лакчы болгаш национал камагалазын Министри Польшаның Маршалы Костянтин Рокоссовский, Польшаның Каттышкан ажилчин партиязының Төп Комитетинин Политбюроунун кежигүнери Зенон Новак, Якуб Берант, Эдвард Ожаб, Роман Замбровский, Франтишек Южвек, Станислав Радзевич, даштыкы херектер министри Станислав Сшемеский болгаш алдынкы өскө-дээ ийилери.

Чөвүлөл хуралга киржири-биле Варшавада келген төлөөлөрүн баштыңары база төлөөлөрү кезип утлаан: Герман Демократтыг Республикасының Отто Гротеволь, Венгрияның Андран Хегедюш, Румынияны Г. Георгиу-деж, Болгарияны Шыко Черенков, Албанияны Мехмет Вилко, а ол ийишак айтылган төлөөлөрүнүн кежигүнери, өзөн хөй чурттарын Варшавада ачкы черлеринин баштыңары, польша болгаш даштыкы парлааларын төлөөлөрүниң база кезип утлаан. ССРЭ-ниң болгаш Польша Улус Республикасының Күрүне туктары-биле аэродром шийткөөнүгө турган. Уткуп алышыңың үнелик хөгжүдөрү тургускан, Совет Эвилелиниң болгаш Польша Улус Республикасының Күрүне туктары-биле хөгжүдөрү.

Н. А. Булгагин Варшавага барган хевээр аэродромга дараазында медеткеди кылган: Эргелик өндүктөр!

Совет чээшкени болгаш совет улустун өмүтөөнүндө акы-дуума польша улуска болгаш Польша Улус Республикасының алдарыңайлыгынын чуртталгаларына сагыш-сеткилдиг болгаш чүрөктиң ханындан байыр чедирерин чөшкөөрп көрүр.

Силерин чурттарыңың, а ол ийишак Чехословакияның Герман Демократтыг Республикасының, Венгрияны, Румынияны, Болгарияны болгаш Албанияны төлөөлөрү-биле кады Европага тайбыны болгаш айыыл чок чорукту хандырап, талазы-биле европа күрүдөрүнүн чөвүлөл хуралына Совет Эвилелиниң төлөөлөрү болуп манза келген бистеринин мурувусту бистин чурттарының айыыл чок чоруп улам ийнип бижылаар соругазын улуг болгаш чутула амыдап күдөөдөр деп соруга туруп турар. Улустар аразынын дүңкүтүрүп чорутарын кошпадыр дөш улаустарын дөңсөөнүң ийишакыңың.

Н. А. Булгагин Варшавага барган хевээр аэродромга дараазында медеткеди кылган: Эргелик өндүктөр!

Совет чээшкени болгаш совет улустун өмүтөөнүндө акы-дуума польша улуска болгаш Польша Улус Республикасының алдарыңайлыгынын чуртталгаларына сагыш-сеткилдиг болгаш чүрөктиң ханындан байыр чедирерин чөшкөөрп көрүр. Силерин чурттарыңың, а ол ийишак Чехословакияның Герман Демократтыг Республикасының, Венгрияны, Румынияны, Болгарияны болгаш Албанияны төлөөлөрү-биле кады Европага тайбыны болгаш айыыл чок чорукту хандырап, талазы-биле европа күрүдөрүнүн чөвүлөл хуралына Совет Эвилелиниң төлөөлөрү болуп манза келген бистеринин мурувусту бистин чурттарының айыыл чок чоруп улам ийнип бижылаар соругазын улуг болгаш чутула амыдап күдөөдөр деп соруга туруп турар. Улустар аразынын дүңкүтүрүп чорутарын кошпадыр дөш улаустарын дөңсөөнүң ийишакыңың.

Улустар аразынын дүңкүтүрүп чорутарын кошпадыр дөш улаустарын дөңсөөнүң ийишакыңың.

Улустар аразынын дүңкүтүрүп чорутарын кошпадыр дөш улаустарын дөңсөөнүң ийишакыңың.

Улустар аразынын дүңкүтүрүп чорутарын кошпадыр дөш улаустарын дөңсөөнүң ийишакыңың.

Улустар аразынын дүңкүтүрүп чорутарын кошпадыр дөш улаустарын дөңсөөнүң ийишакыңың.

Улустар аразынын дүңкүтүрүп чорутарын кошпадыр дөш улаустарын дөңсөөнүң ийишакыңың.

Улустар аразынын дүңкүтүрүп чорутарын кошпадыр дөш улаустарын дөңсөөнүң ийишакыңың.

Улустар аразынын дүңкүтүрүп чорутарын кошпадыр дөш улаустарын дөңсөөнүң ийишакыңың.

Улустар аразынын дүңкүтүрүп чорутарын кошпадыр дөш улаустарын дөңсөөнүң ийишакыңың.

Тиилелге Хүнүн таварыштыр ССРЭ-ниң Улуг театрынга болган байырлыг хурал

Бистя Төрөөн чуртувустун байысла-ды—Москва байырлаады шынча кире берген турган. Кызыл туктарын чакы салган кинескиди турган... Ол салган буларлардан болгаш эсерлерден мартынын чак ажиттынын орган бурт-чектеринин чагай чыдыл, чакы баштайгы по-гован үнүштерин чак чыдыл мый-боор таралды хадым турган. Хөй-хөй байынар-нын муруну чарында.

Тайбынын болгаш бистя Төрөөн чур-тувустун аймы чок чорууну камгала-дына турар эрес-мадырлыг Совет Чеп-сектиг Күштерин аяк-биле бүрөгөнүн тиилелгелери дегереп, быжыгып тур-тув! — деп транспарантылар болгаш ло-зунгалар чабышталып турган.

Бүгүн, майын 9—фашизмдин ашкан улуг тилелгенин хүнү. Кижини төрөлгө-тенин төөгүзүде эң-не хан төгүшкүнигү дайынның бразын 10 чыл мурунда доогулан. Коммунисттик партиянын уду-тугалыг-биле хосталганы болгаш соци-алисттик Төрөөн чурттуу хамаарышас чо-рууну камгалап ап, фашисттик дараалан Европанын улустарын хосташ совет улус-од кайгамчык улуг демисеге бодун өссө-адар-биле шыккан. Фашисттиг араатан-нардан бүгү делегейнин цивилизацияны камгалаарынын ниети демиселиин хө-рөнге антигитлерин коалицияның улус-тары боттарынын салымшыкына база кыярген.

Совет кижилер алдарыг тилелгенин оң чыдыл дегелештирешкен, тузучушкунар-нын шаядыг хосталга дөш, бистя ул-узвустун болгаш бүгү кижини төрөлгө-тенин аас-кежин дөш эң-не өргөн чүдүн — ажи-тыннын берген кижилерини тураска-алды ыдыкты-биле тураскап турар.

Бүгү улустун байырлаадын бүдүзү-де майын 8-те Москвага тилелгенин хү-нүне хоабаштыр Совет Армиянын болгаш Шериг-Далай Фолдууну талалачкылар-биле кады совет; партия болгаш хөй-ниети организацияларынын байырыг хураал болган.

ССР Эвилелиниң Улуг театры. Бажы-нын муруну чарында он алды эвилелеш-кен республикаларын туктары, Маркс-тиг, Энгельстин, Ленинин, Сталинниң портрет-чуруктары. Электрикниң чыри-т-

кылаачак лампочкалары «1945—1955» деп кайгамчыктыг чылдарын көргүзүп турган. Чидир кызыл калбак төсө мый-дык өстөрүн бижөөн турган: «Совет улус-ка—тиилекти улуска алдар!»

Хурал эгелеринин ырак мурунда-ла Улуг театрыннн экинчи офицерлер, генерал-лар болгаш адмиралдар, Совет Эвилелиниң маршаллары, бүдүрүлгенин болгаш көдө-ажыл-агынын чаарткычлары, эртемнин, культураның ажылдакчылары, партия, совет, профивилел болгаш комсомол ажил-дакчылары дөш берген турган. Оларынн арасында — Ада-чурттуу Улуг дайыныга эвилелчилер-биле Зыбига ужурашкан Совет Армиянык мурундагы дайынчылары база тургулаан.

Локаларда — даштык чурттарынн Москвага ачын болгаш төлө черлерини баштынарны, шериг аташелери, дашты-кы корреспондентилер, Индий парламенти-ниң кижигүнери, Франциянын удурла-нышкын шимчээшкенинин мурундагы кижигүнери — национал хуралдык бо-лук депутаттары болгаш сенаторлар байр-чидирп турган.

Театрның сценазын байырлаады-биле шимеккен турган. Сценанын ханымында — хөй-хөй чечетер. Туктарын бээр ча-рымында — В. И. Ленинниң болгаш И. В. Сталинниң портрет-чуруктары. Хундагү-танымга шериглериниң бүгү хөйлериниң дайынчылары — чагаш шериглер, артиллеристер, ужудукчулар, даайжылар тургулаан.

Кежөөкенин 6 шак. Эштер Н. А. Булга-нин, К. Е. Ворошилов, Г. М. Маленков, А. И. Микоян, В. М. Молотов, М. З. Сабур-ов, Н. С. Хрущев, П. К. Пономаренко, СЭБП ТБ-ның секретарлары П. Н. Посне-лов, М. А. Суслов олар президумке кестүп келгере диниттиг азым чаксаашкы-биле уткаан. Совет Эвилелиниң маршал-лары болгаш адмиралдары, генерал-лар, Совет Эвилелиниң мадырлары, партия, совет, профивилел болгаш комсомол организацияларынын төлөлө-чилери база президумке олуттары өлө-көн.

Байырыг хуралды ССРЭ-нин Министр-лер Чевузеленин Даргазы Н. А. Булга-ниниң очу чугааны-биле ажиткап.

европа чурттарынын экономиказын дай-нынниң эрге-ажыктарына ачылган алгаш, гитлерин Германия 1941 чылда Совет Эвилелинге удур канчаар-даа аажок улуг күштерини — 170 дивизияларын, муң-муң талкаларын болгаш самолеттарын октааш, бистя Төрөөн чуртувусуе өөр бөү-биле халдаан.

Бистя чуртувусуе халдаарының үеши-де фашисттиг Германия бүүрү-биле мөөн-тинген армияны турган болгаш амгы үешиң дайынны чорударынын ийи чыл дуржулгазын турган.

Бистя Төрөөн чуртувустун кырынга кирелген өмүтүг айнымды ол хүнө-ринде бүгү совет улус Коммунисттиг пар-тиянын кыйгыры-биле бодунун соци-алисттик ада-чуртун камгалаарыңа кирген.

Улус ыдыктыг дайынче көдүртүп үгөн.

Фашисттиг Германияга удур Совет Эвиле-линиң дайыны улустун чапчүг, ада-чуот дайыны болган.

Империалисттерин кыысканы делегей-иниң ийги дайыны калбак исптердеги болган, канчаар-даа аажок улуг дегемге көрүтүлгөн, делегейин колдунда бүгү чурттары кыриштирген, ол дайынга миллион-миллион армияларын хаара тут-кан, дайылдакчы турган чурттарынын эконо-миктиг курдаанырынын мөңкөн. Дайын тыл биле фронтунун арасында ылаады чок болдурган. Улустарга санап четес дараал-түрөгөдди болгаш халыкчести ол таварыштырган.

Ол дайынга кол аар-берге Совет Эвиле-линиң үлүг-хуузуна таварышкан.

Ада-чурттуу Улуг дайын бистя ар-миянык болгаш фолдууска таарымча чок байдалар турга эгелөөн. Дайынның эге үешиң дайынны ымыншыкынын ужурудан бистя армиянык аткаарларын-нын аар-берге тузучушкунарын чорудар ужурга таварышкан.

Совет Эвилелинге шурааган хөйөргө болгаш күштүг согушкун кыска чугаа-ла Совет Армияны чыла шаар болгаш социалисттиг күрүенин чок кылдыр арманг бээр дөдөрүн империалисттер коршап тур-ганнар. Иччээлөөк дайын чаксан.

Дайын күш болгаш чепсегел талаам-биле бистя армиястан алаан артык күштүг турган-даа болза, совет шериглер тузучушкунче дийим кирген болгаш тур-гун бүрүзү дөш, совет илги чер-бүрүзү дөш демисежип турган.

Кызылгар районнарга тузучушкунар улуг калыг дошкуну-биле болгаш шуур-гузу-биле чорутууну турган. Оң тодаргай чыжа болза, Брест шимөөниң мадыр-лык камгалады, Днепр, Смоленск болгаш Ельня чанынга болгаш өскө-даа аажок кыш-черлерге тузучушкунар болур. Дайынны ымыншыкы совет шериглериниң шимтирлеп удурлаанышыкына болган улуг атакамында чер болганга таварыш-турган. Дайын кижини болгаш техника та-лаам-биле улуг когараларын болуп тур-ган.

Совет шериглериниң удурлаанышыкы-ның күштүүн дайынның ол үешиңе бистя дайынчыныкы база хулаап көөр ужурга таварышкан. Дайынныкы шаан залдакчы такк бөдүлгөшкенингерине Совет Армиянын шимтирлеп согушкун-нарнын дугайын леход генералдар, гит-лерин шериглериниң улуг чидиргеринге хомудамышаан, ажиттыг хунгарал-биле сактып турдулар.

Дайынны баштайгы айларында туз-чушкунарга болгаш Москва тузучуш-кунуна дайын улуг аштырышыкынарга таварышкан болгаш оң-биле гитлеринг коандылаадың дайынны чанык дег бол-дулар дөш планы улузун.

1941 — 1942 чылдарда совет шериг-лерини чедимшикниң операциялары дай-ныга өргөдөн белеткен. Оларынн ий-тинден эң-не шыларгангай болза, деле-гейин ийги дайынны чоруп турар оң мыйгы болушкунарын бүгү хажуде-лениге улуг сатыларыг болган Сталин-град операцияны болур. Курск эртөөнөгө тузучушкунун сөүдөгө совет Чепсектиг Күштер дайынны төвчүзүгө чедир ин-ституваны боттарынын хулага быкмы-биле камгалап арттырган.

Совет Армия дайын чорун турга шыла-рыгай тилелгелерин чедип алган, бистя улусту оң тилелгелер-биле дүрүм буга-ар чоргаарылар, Москва болгаш Сталин-градтыг, Курск чаныга болгаш Днепр, Висла болгаш Одерге болган тузучуш-кунар, 1944 чылдын өмүтүг согуш-кунары болгаш европа айысдалар — Бухарестин, Варшаваны, Будапештини, Белградты, Софияны хосташ талаам-биле операциялар, Берлинни штурманын бол-гаш алаан алган, Праганы хосташ дай-ын төөгүзүгө чабынчанчак армиянар бо-луп кирген.

1945 чылда Совет Чепсектиг Күштер-иниң чедимшикниң сөүгү операциялары-нын түнөүдөгө гитлеринг армиянын удур-лаанышыкыны бүүрү-биле сый шаптыр-ган болгаш фашисттиг Германия чуга чо-ка дүжүп берген.

Дайынның чылдарында антигитлеринг коалиция тургустунган, иччээлөөк бир өссө Европаны ийги фронт чүгө 1944 чылда ажиттыгынын барымдалап көөр болза ол коалициянын эвилелчилериниң дайынга кыргалгезинин үлүг-хуузу дөш өссө болган.

Иччээлөөк бистя эвилелчилерини-тиң—Американы Каттышкан Штаттары-нын, Англиянык болгаш демисежип тур-ган Франциянын армияларынын дайынчы-делелишкенингерин дөмдөглөөр журау-лук бис, оларын солдаттары, офицерлери болгаш генералдары бистя-биле кады бистяни ийги дайынчыларымыкка удур ма-дырлыг демисежин.

Ада-чурттуу Улуг дайынның чыл-дарында бистя совет шериг уран-мерже-лине хөжүгү, чак муракчы дуржулга-биле бала.

Марксичи-ленинчи теорияга дайынч-турар совет шериг эртеми амгы үешиң дай-ныннын дүрүм бугаар чорудагынын шын болгаш ханы ажылды шылаан, тилелгелер-чепсектиг демиселиң өруктары болгаш аргаларын биске айткан.

Дөдө Кол Командылаадың стратегтиг-планнары өчсө соруагаларынн толамы-биле, ханы утка-шынарлы-биле болгаш болушкунарының хөжүдөниң баш бурун-гаар көөрү-биле, боттарынын бодулар ар-галарын шын үнелээр-биле, дайынның планнарыңа ханылап кирер-биле база бүгү күштерин болгаш аргаларын айтыл-ган соруагаларын күшдеринге мобили-заастары-биле ылаалып турган.

Совет Армиянык операциялар чогоа-ды характерын кайн-кайымынга дей-мөшөөсө болуп, фронтунда тургустунган тодаргай байдалдар тодарынын үнүп, улуг калбарышыкыны болгаш шимтир-ле-биле чорутууну турган.

Операцияларын белеткээринге, шериг-лерин удуртууга болгаш өргөлөрине чугула роль фронттарга болгаш армия-ларга берилип турган. Фронттарынын бол-гаш армияларынн командылаачкылары дайынның шериглеринин кол-кол бөдүл-гөшкенингерин чыла шаар талаам-биле операцияларын шуут организациячылары болуп турганнар.

Совет Эвилели дайынның армиянык бөдүнү бүүрү артык чорун көргүскөн бирги чергени армиянык, а бистя чеп-сээне немед фашистти армиянык чепсээ-ден ашканын байн көргүскөн. Совет Ар-мия болза, эң-не дуржулгагы команда-лаа составтыг болгаш денээр күч чо-корал-дайынчы шынарлыг болуп турар.

Совет дайынчылар фронтунда массалык мадырлык чорун, быжыг тургустуну база шыларгалдын, эрес-диим чорун бол-гаш аларын мнак Төрөөн чуртув! кам-галаар талаам-биле боттарынын шериг ху-лаалгезин күссөдип тургаш илереткенер.

Совет шериглериниң чедимшикнери бол-гаш Совет Эвилелиниң тилелгези хамкы-тын мурунга бистя социалисттик, нил-тиле болгаш күрүне тургузувустун ар-тык күштүү-биле таймырлатынар. Бистя Армиянык күчү-шымады—соци-алисттик күрүенин күчү-шымады болур.

Бистя совет нитиле болгаш күрүне тургузувусу бодуну күчүгү амдыралчы күштүү болгаш аргазынын дайынны хө-чөөк чок калыг-берге шылаалдарын чүгө шыдакын эртер өссө, харын ажи тиле-эрин көргүскөн.

Ажылчын амгы биле көлчөкү тараачы-нарнын бузулбас эвилел, совет кижилер-иниң морал-политиктиг чанык өвн, дай-ынчыларын оларын кытыккан көөр хөңү чок чоруп болгаш боттарынын Төрөөн чуртуунга илги мнакшыкы Совет күрү-нени күштүүн болгаш күчү-шыдалынын үнер-дөөк болган.

Коммунисттик партия болгаш Совет ча-зак социалисттик экономиканын артык күштүүн ажыгаанышаан, улустуну, транспортту, көдө ажыл-агыйын дайын байдалыга дүргөн болгаш организацияг аде тургускан, чурттуу бүгү куралаары-нын дайынны чыла шаарыңче мобили-заастаан.

Коммунисттик партиянын удуртууламы-биле бүгү совет улус чанык сай дайынчы аларыге сыйып каттышкан, тыл болгаш фронт дайынның чыла шаар чүткүл чанык дөжин турган. Совет патриоттик тилелгениң алы-биле дийим чорукче фронтта совет дайынчыларын болгаш тылга ажыл-ишчилерини сорук кырип турган.

Бисти тилелгеге чедирп келген шимтирлеп күш болза, партиянын, чаза-тын болгаш улустун, оң армияныкын каттыжышыкынын, бодуну хөдөөнүн шы-рымыга чыйгыш чок илетел болур. (Адыш чаксаашкыны).

Бистя партиавыктыг болгаш Совет ча-заанынн политиказын дайынның чуга-шылаалдарын шыдагып өрткө. Ол болза улустун үндөни эрге-ажыктарын илереди-турар шын политика болур.

Ленинниң өөрдөн азербашаа, бистя партиавык болгаш чазанык беш чыл планнарынын чылдарында ада-чурттуу белке хажуделен аар улустуну тур-гускан. Ол болза, бистя чуртувустун камгалаар аргазын экономиканы суур болган болгаш Ада-чурттуу дайынның дайынны ашкы тилелгени чедип ал-мында алдарымы-биле бараан болган. Аар илустурга бистя күрүневистиң болгаш оң Чепсектиг Күштериниң тилелтирбес күчүзүгүн үндөнинериниң үндөни бо-луп турган болгаш бүүрү-даа зырын да-йын бандыкзан.

Бистя чуртувусуе аар илустурянын улам ийишкы хөжүдөдөн бистя күрү-нени

вистя күчүзүн моон сонгаар-даа ханды-лар.

IV

Фашисттиг ажилчилерге улуг совет кижилерин демиселиниң организацияны болгаш сорук кыригичи Совет Эвиле-линиң Коммунисттик партияны болган.

Партиянын удуртууламы-биле, оң масса-ларга хөй таламг организациячы ажи-мынчы ачылы-биле бистя чуртувус фаши-сттиг коалицияга удур аар-берге дайынны чорудар аргалыг болган.

Партия дайылдакчы турган армияке болгаш флотке бодунун эң аки оолдарын чоруткан, олар хөкөктерин болгаш сая-бырларынын сыйып каттыштырып, оларын дайынчы соруун быжыгап, көрүш чок, мадырлыг болгаш дайынны көөр хөөн чок чорукка оларын чачыктырып тур-ган.

Партиянын болгаш күрүненин шыла-рыгай ажилдакчылары эштер Н. С. Хру-щев, Н. А. Булгагин, К. Е. Ворошилов, Л. М. Наганович, А. А. Жданов, А. С. Щө-рбанов болгаш Төп Комитеттин өскө-даа некигүнерин шериге удуртуу ажил-че чоруткан. (Адыш чаксаашкыны).

Бодуну хулага чурттуу поли-тиктиг, шериг болгаш ажил-агы ул-узугуламын каттыштырган Камгалаадын Күрүне Комитетин тургускан турган. Төп Комитеттин болгаш Совет чазактыг шим-тир-биле Камгалаадын Күрүне Комитет-ини Даргазынын база чурттуу бүгү Чеп-сектиг Күштеринин Дөдө Кол Коман-дылаачкынын албан-хулаалгезинге Носиф Вассарионович Сталин токулатырган. (Адыш чаксаашкыны).

Эштер, дайынның ол берге чылдарында бистя партиавыктыг большевичи ху-рөлдөниң болгаш оң удуртуугу өзөниң —Төп Комитеттин сыйып каттыжканын олаал дөмдөглөөр эргежөк чугула. (Адыш чаксаашкыны).

Бистя улустууну бүгү төөгүзү мадырлыг чорук-биле додунган. Ол мадырлык чорукту чабын-чанчык илерөөшкенингерин бразын болза, дайынның тылынга партиван демис-ели болур.

Дайынның түр өжелеп алганы девс-көөрлөргө артык калган совет кижилер партиван дайынчыне көдүртүп үгөн, дай-нык шыдажыр аргожөк байдалдарын тургускан болгаш немед-фашисттиг эжел-чилерин чыла шаар талаам-биле бистя партиавыкка дулаан турган.

Ол дайынга, социалисттик ада-чурттуу хосталганы болгаш хамаарышас чоруп дөш чылда калыг-дошун демиселин дүрүзүндө, төрөөн Коммунисттик партияга удуртуган совет улус эң улуг шылаал-дарынын мурунга өлгөн дивизия дөш дөг быжыг тура-соруун илереткен, боттары-нын эгинеринге дайынның бүгү аар-бер-гезин чүктөн өрттирген болгаш ону тиле-лгелер төөгүчө чедирген.

Бистя совет улустуууска —мадыр улусна, тилелчи улусна алдар! (Үргүчү-ледиг адыш чаксаашкыны).

Бистя улустууну шынчы төлу болза, Совет Армия болур. Бистя улустууе бо-тарынның армиянык мнак болгаш аңа чоргааранын турар.

Совет Армия болза, бугу улусту ар-мия, бистя чуртувустун националынын арзыны акы-думалыкы чорукту бол-ган найыралды армияны, пролетар ин-тернационалынын чагай идеялары сип-никкен армия болур.

Совет Армиянын ол шынарлары Ада-чурттуу Улуг дайынның чылдарында, калган ол бодуну улуг хулаалгезин кү-ссөшпашаан, фашисттик дараалдан Польша-нын, Чехословакиянын, Венгриянын, Ру-мыниянын, Болгариянын, Австриянын, Албаниянын, Согу Норвегиянын улустар-ын хосташ үле онза күштүү-биле иле-рөөн. Совет Армия-биле хол-холдарында тутчу алган Польша армия, чехословак шериглер, а дайынның төвчүзүде Ру-мыниянын, Болгариянын болгаш фашисттик дараалдан Совет Армиянын хосташы Европанын өскө-даа чурттарынын шериг-лери демисежип турган. Ол армиялар-биле дайынчы найырал немед-фашисттиг эжел-чилерге улуг тузучушкунарга кады төккөн хан-биле быжылаатылган.

Гитлержилериниң өжелеп алганы күр-үдөриниң девсөөрине бистя ийги дайынчыларымыкка удур илелпейлг болгаш мадырлык демисежип турган партиван-ларынн, патриоттарынн демиселин чогу-ру-биле үнелеп турар бис.

Франциянын, Италиянын, Польшанын, Чехословакиянын, Норвегиянын, Албания-нык, Грециянын, Болгариянын болгаш өскө-даа чурттарыны партиванларын алдарыг эрес-диим чоруктарыны эки медегер бишп турар бис.

Фашисттиг эжелекчилерге улуг болгаш шуудуру удурлаанышыкынын бодуну Ком-мунисттик партияныга баштаган югослав улусу организациястаан.

Дайынның сөүгү чадамында Совет Армия Югославиянын улустун хостакчы армия-биле кады Югославиянын болгаш оң найыслыгы Белградты хосташын дооскан.

Совет Армиянын тилелгелериниң түн-өүдөгө хосталга болгаш чак аас-ежикиг ажилдал дугайында ол чурттарың улустарынын чүс-чүс чылдарыга күзө-бөдө-

Эш Н. А. БУЛГАНИННИН ЧУГААЗЫ

Эштер!

Ада-чурттуу Улуг дайынның доогу-лангында бээр 10 чыл өрткөн. 10 чылдын мурунда бистя Төрөөн чуртувус бодунун эвилелчилери — америк, англи, француз, польша болгаш чехословак шериглер-биле, Югославиянык шериглер-биле болгаш сөөлдүрди биске каттышкан рухын бол-гаш болгар армияларынн кезектери-биле кады төөгүдө эң-не аар-берге дайынны, фашистти Германияга улуг дайынны тиле-лгелер дооскан.

Бистя алдарыг Чепсектиг Күштери-не бистя Төрөөн чуртувустун төөгүзүгө улуг тилелгени бижи кырген. Совет кижилериниң фронтунда болгаш тылга кыл-ган мадырлык шыларгалдары бистя улустууе, оң өрес-дилдиг, быжыг тур-душтуг, күш-ажылга мнак чоруктары, хосталга болгаш хамаарышас чорукка мнакшыкы мөңгө-биле алдарыткан. (Адыш чаксаашкыны).

Ада-чурттуу Улуг дайынны совет улуска болгаш оң Чепсектиг Күштерини аар шылаады болган. Ол шылаалды бистя улустууе мадырлык чорунун

болгаш Коммунисттик партиянын мерген улааныг удуртууламын ачымда бис-тер туду өрткөн бис. Бистя Төрөөн чур-тувустун хосталганы болгаш хамаарышас чоруп дөш боттарынын ажи-тыннын бер-ген дайынчыларынын болгаш бүгү совет кижилерини дугайында чырыктыгыг турас-калды боттарымыкны чүрөктеривессе кезаде сагып калган чоруп бис. Оларынн тураскаалын туруп хүндөзөриң дилеп түр мөн.

(Шупту туруп келген).

Совет Армиянын болгаш Шериг-Далай Фолдууну талалачкылары-биле кады пар-тия, совет болгаш хөй-ниети организация-ларынын улуг тилелгези хоабаштырган байырыг хураал ажиттыган деп чар-лаай.

(Оркестр Совет Эвилелиниң Гимнини күссөткөн).

Гитлерин Германияга удур Совет Эвиле-линиң Ада-чурттуу Улуг дайынның тилелгелер доогулангынын оң чыл өвөнү дугайында илеткел кылдыр-биле Совет Эвилелиниң Маршалы эш Н. С. Коневке сөс бөөр-дир.

Совет Эвилелиниң Маршалы И. С. КОНЕВТИН илеткели

Эштер!

Дарга, май 9-та, совет улус болгаш оң Чепсектиг Күштери фашистти Германияны ашкан улуг тилелгенин оң чыл өвн бай-ыраар.

10 чыл мурунда Совет күрүнениң Чеп-сектиг Күштери антигитлеринг эвилели-ниң—Франциянын, Англиянын болгаш Американык Каттышкан Штаттарынын шериглери-биле дайынчы дем каттышты-рылгалыг тургаш фашисттиг эжелекчилер-ин чыла шаанка болгаш бүгү делегейге төөгүдү тилелгени чедип алган.

Бүгү депидилгелер кижини төрөлгөтө оң тилелгенин жуур-дулаан улуг. Ол болза, Европаның улустары фашисттиг кула-нышкындан камгалап алынганы болгаш боттарынын хамаарышас чоруну кам-галап алганы болур.

Совет Эвилелиниң улустарына фаши-стти Германияны ашкан тилелге болза, фашистти шуруушкуну айымдыдан бистя Төрөөн чуртувустун чабылгышан, Октябрьниң социалисттик революция-нын улуг чаалп адышкынынын камга-лап алганы, социалисттик системаң ка-питалисттик системадан артык күштүү бүгү делегейге база каттап бүүрөдип көр-гөсөп болур.

Шериг талаам-биле алдыга ол тилелге бистя Чепсектиг Күштериниң бодунун составынын, чепсектиг, бистя стратеги-ялыктыг болгаш тактикалыктыг дайынчы шыкынын фашистти Германиянын шериг-ниң — ол үешиң өң күштүг капита-листтик шеригинин артык күштүүн бүү-рөдип көргөскөн.

Ада-чурттуу Улуг дайынның Совет Армия бодуну дайынчы туктары оң өссө алдар-биле кыскайтып.

Фашизмдин күштерин ашкан тилелге-ниң түнөүдөгө хосталганы болгаш улус-тар арасында тайынның улуг чүгү аң тө-

ле Европаның болгаш Азиянын канчаар-лаа аажок улуг девсөөрине кыскай-тып турар.

Бо байырлаады хүнде боттарынын ажи-тыннын улустарынн хосталганы болгаш аас-кежин дөш берген мадырларың ты-рыктыгыг тураскаалын тураскап, Ада-чурттуу Улуг дайынның бүгү кыргакчы-ларине болгаш фашизмге улуг бүгү де-мисежилерге фашизмдин ашкан тилелгени 10 чыл болган оң таварыштыр бистя байр чедиршикнивисти дамчыдып тур-ар бис.

II

Болушкунарың чоруп турганын дугайын кыскаам-биле силерге сагынды-рарын чөшөөр көрүрө, эштер.

Американы Каттышкан Штаттарынын, Англиянык болгаш Франциянык чагы-рыкчы бөдүлгелериниң чоруду турганы агрес-сияны күтүүрүнүк политиказы, кол-лективниң айткы чок чоруктан оларын ойталар политиказы, ССРЭ-нин чазасаан-дарыларынн политиказы гитлеринг агрес-сияларын сорук кырип, дөшөп, оларын калчарашкынын бодуну, Совет күрү-неге улуг агрессияге улаандырып турган. Империалисттик күрүдөриң Мюнхен сүчөөн гитлерин Германия бодуга Ав-стрияны кады алгыныга, Чехословакия-нын, Польшаны өжелеп алынганы болгаш Англияга база Францияга улуг дайынны өргөлөрине арманг берген.

Фашистти Германияга баштагыркан им-периалисттик, агресция бөк делегейин ийги дайынны мичалды өскүткөн.

Эрткен үешиң ол болушкунарын бис чүгө төөгүдүг фахтылар кылдыр сагы-май турар бис, бис оларын амгы үеге бол-ган келер үеге ордуру, амгы улустар арасында байдалды капиталисттик чур-тарың чамык политикаларың уттука-ны уруктар кылдыр сактып турар бис.

Европаның улустарын кулданган база

болгаш Коммунисттик партиянын мерген улааныг удуртууламын ачымда бис-тер туду өрткөн бис. Бистя Төрөөн чур-тувустун хосталганы болгаш хамаарышас чоруп дөш боттарынын ажи-тыннын бер-ген дайынчыларынын болгаш бүгү совет кижилерини дугайында чырыктыгыг турас-калды боттарымыкны чүрөктеривессе кезаде сагып калган чоруп бис. Оларынн тураскаалын туруп хүндөзөриң дилеп түр мөн.

(Шупту туруп келген).

Совет Армиянын болгаш Шериг-Далай Фолдууну талалачкылары-биле кады пар-тия, совет болгаш хөй-ниети организация-ларынын улуг тилелгези хоабаштырган байырыг хураал ажиттыган деп чар-лаай.

(Оркестр Совет Эвилелиниң Гимнини күссөткөн).

Гитлерин Германияга удур Совет Эвиле-линиң Ада-чурттуу Улуг дайынның тилелгелер доогулангынын оң чыл өвөнү дугайында илеткел кылдыр-биле Совет Эвилелиниң Маршалы эш Н. С. Коневке сөс бөөр-дир.

Совет шериглериниң чедимшикнери бол-гаш Совет Эвилелиниң тилелгези хамкы-тын мурунга бистя социалисттик, нил-тиле болгаш күрүне тургузувустун ар-тык күштүү-биле таймырлатынар. Бистя Армиянык күчү-шымады—соци-алисттик күрүенин күчү-шымады болур.

Бистя совет нитиле болгаш күрүне тургузувусу бодуну күчүгү амдыралчы күштүү болгаш аргазынын дайынны хө-чөөк чок калыг-берге шылаалдарын чүгө шыдакын эртер өссө, харын ажи тиле-эрин көргүскөн.

Ажылчын амгы биле көлчөкү тараачы-нарнын бузулбас эвилел, совет кижилер-иниң морал-политиктиг чанык өвн, дай-ынчыларын оларын кытыккан көөр хөңү чок чоруп болгаш боттарынын Төрөөн чуртуунга илги мнакшыкы Совет күрү-нени күштүүн болгаш күчү-шыдалынын үнер-дөөк болган.

Коммунисттик партия болгаш Совет ча-зак социалисттик экономиканын артык күштүүн ажыгаанышаан, улустуну, транспортту, көдө ажыл-агыйын дайын байдалыга дүргөн болгаш организацияг аде тургускан, чурттуу бүгү куралаары-нын дайынны чыла шаарыңче мобили-заастаан.

Коммунисттик партиянын удуртууламы-биле бүгү совет улус чанык сай дайынчы аларыге сыйып каттышкан, тыл болгаш фронт дайынның чыла шаар чүткүл чанык дөжин турган. Совет патриоттик тилелгениң алы-биле дийим чорукче фронтта совет дайынчыларын болгаш тылга ажыл-ишчилерини сорук кырип турган.

Бисти тилелгеге чедирп келген шимтирлеп күш болза, партиянын, чаза-тын болгаш улустун, оң армияныкын каттыжышыкынын, бодуну хөдөөнүн шы-рымыга чыйгыш чок илетел болур. (Адыш чаксаашкыны).

Бистя партиавыктыг болгаш Совет ча-заанынн политиказын дайынның чуга-шылаалдарын шыдагып өрткө. Ол болза улустун үндөни эрге-ажыктарын илереди-турар шын политика болур.

Ленинниң өөрдөн азербашаа, бистя партиавык болгаш чазанык беш чыл планнарынын чылдарында ада-чурттуу белке хажуделен аар улустуну тур-гускан. Ол болза, бистя чуртувустун камгалаар аргазын экономиканы суур болган болгаш Ада-чурттуу дайынның дайынны ашкы тилелгени чедип ал-мында алдарымы-биле бараан болган. Аар илустурга бистя күрүневистиң болгаш оң Чепсектиг Күштериниң тилелтирбес күчүзүгүн үндөнинериниң үндөни бо-луп турган болгаш бүүрү-даа зырын да-йын бандыкзан.

Бистя чуртувусуе аар илустурянын улам ийишкы хөжүдөдөн бистя күрү-нени

вистя күчүзүн моон сонгаар-даа ханды-лар.

IV

Фашисттиг ажилчилерге улуг совет кижилерин демиселиниң организацияны болгаш сорук кыригичи Совет Эвил

Тиилелге Хүнүн таварыштыр ССРЭ-нің Улуг театрына болган байырлыг хурал

(Танчүзү).

Совет дайынчылар гитлердин Германияны ашкан тиилелгенин байырлыгын дайынчы болган политиктиг белеткеге чаа-чаа чедикшилердин демдеген турар. Ола улам ырайын дайынчы болбазыра-лыгын болган шерилерин дайынчы белеткедигин кедерерини хероонге күште-рин-даа, күн-ажылы-даа хараманас.

Совет улус бистин Коммунистг партия-устун салган, бистин Төрөн чурту-вустун күчүзүн улам ырайын быгылаары-не, совет улустун чагай чоруну белде-ришче уланган улуг сорулгаларын күтсө-рлөө шүдүрү ажалдан турар.

Бистин чуртувусу болуун чогадыкчы күштерини долу чекетелишкенине турар болган коммунизм тургузушкуну-

нун оруу-биле бузурелдиг бурунгаар чо-рун турар. (Адыш часкашкыны).

Улуг совет улус болган оон Чесектиг Күштери делгерезин! (Адыш часкашкы-ны).

Бистин төрөн Совет часаамыс делге-рези! (Адыш часкашкыны).

Бистин бүгү тилелгелеринин сорук кирикчил болган органиакчымы — Совет Эвилелгенин Коммунистг партиямы делгерезин! (Адыш часкашкыны).

Маркстың — Энгельстың — Ленинниң — Сталинниң улуг тургууну ада-биле, чаа-чаа тилелгелерге бурунгаар чорур бис! (Ургүлчүлөдиг адыш часкашкыны).

Оон сонда ССРЭ-ниң Чесектиг Күште-ринге Москва хоорайын болган Москва областын ажалчы чонгарынын мурун-дан СЭКН-ниң Москва комитетинин секретары Н. В. Капитонов байыр чедирген.

да жогар чок сагын салганын ачымы-да чедип алган бис. Социалистг индуст-риализация, аар улестирмү тургусканы, көдө Ажыл-агыйн коллективизацияны төөгүдүг тилелгенин каадырынага онз ролюу ойлаан.

Коммунистг партия ажалчы ангыны болган тараачыларын, бистин Төрөн чуртувустун бүгү улустарын сырай каттыштырын, оларын Ала-чурттуң Улуг ажалчы көдүрүш шылданын ачымыда тилелгенин чедип алган бис.

Ажылчы киж бүрүзү болун солдат кылдыр санап турган. Бистер, совет ажалчыларын дайынчы чыла шаарына негетинин келген бүгү-ле чүдүрүн фронт-тун четчир кемчээлдиг-биле берип турган бис.

Тайбын он чындар өрткөн. Улус ажал-агыйынга дайынчы таварыштырганы аар балыгынын көстүп көрбөн кыска хуусаанын шитине экиртем, бистин чуртувус ажал-агый болган культура көсүдөлдөгүн оруу-биле бурунгаар ырак базынын кылган. Бистин чуртувус болу-ун эгээртинес чогадыкчы аргалары-биле, болуун күштеринин чекетелиш-кени-биле бурунгаар чаа-чаа тилелге-лерге бузурелдиг чоруп олурар. Маадыр-лыг ажалчы ангы болган интеллигенция Коммунистг партиянын улугтургуу-биле көмүр даи болган нефть тымыкын, электр энергиян ажалдан кыларып, металлды, машиналарын, тууду материалдарын, химия продуктуларын бүдүрерин соксал чокка көүдөдип турар.

Аар индустриенин күчүдү өздөстөгөн үндөлдөш, чуртун бүгү улус ажал-агыйн, оон шитине чик болган аш-чөм улестирүүнү база улуг социалистг көдө ажал-агый көтүрүп, тарааны болган мал ажалчы продукттарын бүдүрерин улам ырай көүдөдирерин сорулгалары шиттирелетинин турар.

Социалистг улестирүүн чедикшилер-и бүгү совет кижилерин өртүп, бистин күчүдү күрүнес дөш патриотчу чор-гарланышыны, сеткы сагымын оларга саяктырып, чаа-чаа күш-ажылчы маадырды чоруктарже оларын сорук кирип турар.

Бистин чуртувустун улам ырайгы тех-ника депшиген, күш-ажылдын бүгү-чүдүрүчүлүгүн чайгылыш чок өздөдөш, де-рлг херекелерин болган бүдүрүгө шөл-дерин эң эки ажалчылар, бүдүрүгө бур-лууну планарын додур болган ажыр күтсөдир дөш бүгү улустун социалистг чарыкы улам ырай калбартыр дөш кем-селече ажалчы чонгарыны хей миллион

массаларынын чогадыкчы илепкейин мо-билистаар талде, совет профилелдерин бүгү күштерин салыр. Совет ажалчылар бистин социалистг Төрөн чуртувустун улам ырайгы чекетелишкени дөш, ажалчы чонгарын материалды чагай байдалын болган күдүрүлүг деңгелини чайгылыш чок өздөдөн дөш моон сол-гаар-даа чайгылыш чок демисежир.

Бистер тайбың кижилер бис. Бистин чуртувус кымга-да кыжылмай турар, өске чурттарын херектерин холгаарла-вайн турар, харын бүгү ажалчы чонгар-ның киң деткичелин ажалдан турар тайбынның чытуу херөн чүткүлдүг бол-ган чайгылыш чокка камгалап турар.

Бистер совет ажалчылар өске чурт-тарын ажалчыларын-биле бистин бүгү ажал херектеринин чугалажырына, «арын-биле ажи-лукка найралды болган эи хууну деткичелин, тайбың болган чекетелишкени дөш кады демисе-жирине сакш сеткелгенин болган чүрө-ниң бүгү ханымын кезеде белен.

Совет профилелдерин тайбынның херө-дөш делегейин ажалчы шикешкенини чангыс эвиң быжылгалары дөш деми-селчилерин кезеде бирги одуруларынга чоруп келген. Бистер — күш-ажылдын кижилерин дайынчы күзөйүн турар бис, ынчанга күштеринин харамнаймай тайбынны херөн камгалаар бис.

Бистин улугтургуу тилелгенин күчүн байырлавышкан, социалистг тургузуну күчү-шылдын чайгылыш шылдыкы-деп кыды күш чок дээрине долу бүзү-реддиг. Совет кижилер оларын тайбың тургузукчу күш-ажылдын камгаламына, совет Төрөн чурттуң күрүне эрге-ажыр-тарын камгаламына Совет Эвилелгенин тилелгенин Чесектиг Күштери турун турар деп чүвени билдирер. (Адыш часкаш-кыны).

Совет профилелдеринин өмүзөйдөн бистин алдарын дайынчыларга илеп байыры дамчыдып тур мен. (Адыш час-кашкыны).

Бистин эрес маадыры Совет Армиямыс делгерезин! (Адыш часкашкыны).

Дайынчы күштерин ажал турар хей күштерин тилелгени делгерезин! (Адыш часкашкыны).

Бистин бүгү тилелгелеринин органиакчымы Коммунистг партияга алдар! (Ургүлчүлөдиг адыш часкашкыны).

Совет интеллигенциянын мурунунда академик А. И. Опарин байыр чедирип чүве чугалаан.

Дайын эң улуг айымы хаап болган. Дайын чеже миллион херөжөкөннери ашандан чарбаан, чеже хире ажи-тыду ескүстелдир арттыраан, өг-бүдөлөрүн чеже хире одагарын үрөзөн дөш, чечек-телчек хоорайларын болган суураарын турган черине ол кайы хире хүд-ыйбаны болган хувити арттыраан дөш ону!

Каган мөң атам фронтуга өлгөндө, а бистин сууругусе фашист адуругучуну октан бомбазындан амам алуи калган 11 харын турган мен. ыңчалы-даа часа-кан артаан мен. Мени совет дайынчы-лар тып алгай.

Дайын доктандыр шуурганан турга, а мени кижиктең бир шерг кезегини командир мөң салым-чолукун дугайын да сагын човай берген. Харын ол мени фабрикага барып ажалда, өөрөн деп сүмө-лөш. «Ажалчы коллектив сенге ада, не болур» деп ол чугалаан.

Нес артыкчымы аларган мен, хүн кел-ген турум улам-на эки ажалчыларын кы-зын турган мен. Ол талам-биле ажалда мөң улуг өштерин, мөң өнүстөрүн-комсомолчулар меңде дузалаанар. Олар-ның деткичелин ачымыда мөң баче-гейне күш-ажылдын улус белди-биле үнөлдөн—мени Россия Федерациянын Дөш Советинин депутаттыгы сонган (Адыш часкашкыны). Болуун Төрөн чуртууну, болуун улугууну чагай бай-далыга ажалчылар менде-даа, бүгү Совет ажалчыларга-даа дөш келжик. Совет улуг болган оон Чесектиг Күштери Коммуни-стг партиянын улугтургуу-биле дайын-чы аар-берге шылданыларын алдарымы-биле тулу өрткөн.

Дайыннын балыгынын экиртери белен эрес болган, мычала-даа оларын экир-кен бис! Хоорайлар мурунда тургуу-а-мындан артык чары чагай аларган. Со-вет кижилер чүгө эрги заводтарын камп тургускан эрес, харын чаа заводтарын ба-за тургусканы.

Мөң чакырттарын заводтарын, шахта-ларын, электрстанцияларын тулуп дерип, көдө ажал-агыйда ажалдан, күр чарер-ин шийгөдип ан турар. Ол бүгү бистин Төрөн чуртувусту чагай алар кирип, оон күчү-шылдын быжылгалар турар дөр-зин билер бис.

Бөгүн, тиилелгенин хүнүн демдеген турган, миллион-миллион совет оолдар-нын болган кыстарын, болуун улуг не-ла—Коммунистг партиянын алдарын о-лу—Ленинчи комсомолдун фронтуга бол-ган тылга кылган эрес маадырды чорук-тарынын дугайын чугалавайн барып бол-бас.

1945 чылдык май 9-та пушкаларын дааш-шимөөни чиккен. Улуг бооларын кыт-чангылышынын маскаларын камгаламчыларын, станоктарын болган машиналарын өй-тамында даажы, мар-теннерин алгазы солаан. Тайбын ажи-луктарын, тайбың күш-ажылдын ас-ке-жин совет бажын бүрүзүдө кирген.

Бистин улугтургуу тайбын, тургузукчу ажалды кылган турар. Совет часаак тай-бынга мыкшылдыг даштык политиканы чайгылыш чокка чоруп турар.

Дайын, урегдөөшкөнүн, тургездэ бис-тин улугтургуу херек чок, олар бүгү дел-гейде бүдүн кижилерге база херек чок. (Адыш часкашкыны).

Өске чурттарын оолдар, кыстарында эвөөт эвес чагааларын ап турар мен. Олар боттарынын ажалынын дугайын, келер үеде боттарынын планарынын дугайын менде блжип турарлар. ыңчаларга оларын кым-даа дайылдарын күзөт ту-рар деп эс чок.

Бо хүнүнде бүгү муракчы киж те-релгетен фашизм ашкан тиилелгенин хүндөдөр бөр-10 чыл болганын демде-ген турар. Улустарын тайбын күш-ажы-лын үрөзүн күзөт турар мың кижилер бо хүнү кезеде сактып алынар.

Совет ажалчыларын мурунунда бистин эрес-маадырды совет дайынчыларымыс комсомолчу дайынчы байыр дамчыларын болган фашизм тилелгенин он чыл өнү-нү байырламы-биле оларын амыр мен-деш айтыларын меңде чөпсөөрөн көрү-көн. (Адыш часкашкыны).

Бистин улуг совет Төрөн чуртувусу болган оон алдарды Чесектиг Күштери делгерезин! (Адыш часкашкыны).

Совет Эвилелгенин Коммунистг партия-сы болган бистин төрөн Совет часаамыс делгерезин! (Адыш часкашкыны).

Тайбын делгерезин! (Ургүлчүлөдиг адыш часкашкыны).

Байыры хурал додулган Совет Эви-лединин Гихинин хөгүм күтсөткен. (СЭТА).

Мурнакчы көдзз Совет

Ажалчы чонгар депутаттарынын Өнүр район Советинин күтсөкчи комитетде бо чылдын бирги кварталында кады Советтер арамыга чорукта социалистг чараштын түндөдөн үндүргөн.

Чараштын бирги чөри эвөөн Ажыл-агый-кады Советке СЭКН райкомунда болган райкутсөмчү шылгыр Кызыл туугу тыыскаан.

Ол көдө Совет болза, областың мурнак-чы ажалчы кады Советтеринин биринч болун турар. Чер-чер Советтеринин сон-гудалары болган үеден бөр оон органи-зация-массалык ажалы улам өскөжөн. Көдө Совет болуун девискерине ажал-агый, культура тургузушкунуна улугтургуу улам тоду болдурган. Советин актив улам өскөн. Сессияларга, күтсөмчүлүк база ажалчы чондун шити хуралдарына кол-хос бүдүрүлгенин айтырларын үргүлчү чугалажып келген. Колхос бүдүрүлгенин харамсалгагы участокарында органиакчы болган тайбыр массалык ажалчылар чорударына көдө Советини депутаттары эки дузалажып келгенер.

Көдө Советтин каадырында «Тор-галыг», «Совет Тымын 5 чымы» кол-хозтар бар. Оларын кайымы-даа бо чыл-дын ажал-агый комсомолчулар чедикши-нини-биле шиттирелер турарлар. «Тор-галыг» колхозун тууду брпаламында 30 адыга, 80 кижин быжылган. Бригада доктаамал ажалдан, тууду мыкшыны белеткедигин планын 97 хүн күтсөткен. Бо чылын чурталганын 10 бажынар-нын ханымын тулуун болган бөрүн кылыгынын доксан. Малчы-ларын чуртал турар чарелерине туеса чогуру 10 бажынарнын 2-линин тууду додулган болган ам оларын ажалчылар кырген, 8 бажынарнын кол тулуун доксан. Оон ырай мыкшы чангыс ай хөвирлг 2 кажаларынын тулу додулган болган колхоз клубуну, мажанын ту-дуглары чоруп турар. Мурнакчы тууду-карнын хурөөлөн өскөн.

Болхотун мал ажалы улуг чедикши-нерлг болган. ылыгына бо чылын төрөн 77 инектерде 77 бызаларын, 417 баш төрөн хойларын болган өшкүрлөдөн 428 хураганарын болган ажалчылар ажал алган. Малчылар чаагаларга чаш малдын кажаларын тууду айтылар.

Мал ажалчынын продуктууу дөш социалистг чарып колхозтарын кайы-мында каалбарган. Фермаларда инектер-дөш сүт каадынын хөгүлөө өскөн. Инектерин хүнде 4 катп саарын чурум чүккан. Бызылдан чарып саап турар инектерин хей нуруу хүнде 6—7 латр еттү берип турар. Хойжулар бо чылын хей бүртүндөн ортума-биле 1,2 кило-грамдан өнөш эвес дүктү кыргып алды деп хуздөгөнөр.

Д. ШАГДЫР.

Эш И. В. КАПИТОНОВТУН чугаазы

Эштер!

Бөгүн совет улус кайгамчыктын хүнү — фашизм тилелгенин он чылдын байырламы-биле демдеген турар. Бо төөгү-дүг болушкуну бистини-биле кады улус демократиянын чурттарында ажалчы чонгар, бүгү депшигелг киж төрелгетен демдеген турар.

Совет кижилер фашизмге улуг демисел-дин төөгүзүгө өшсө алдарын чыраткы-лапчак арынардын кири бижитирген. Совет улус болуун хостагымын болган ха-маарышпас чорун камгалап алган. Евро-панын фашизмге куудандыктан улустарын хостаан, фашистг арастанарын ууттаашкынындан делей цивилизация-нын камгалап алган.

Ала-чурттуң Улуг дайындыга Совет Эвилелгени төөгүдүг тилелгени — совет пиитиде болган күрүнө тургузуун, бистин эрес маадырды Чесектиг Күштери-ниң тилелгени. Ол улуг тилелгени улус Коммунистг партиянын улугтургуу-биле чедип алган. Дайыннын кады-дошун шылданыларын чындарында алдарды Коммунистг партия улус мас-саларын күчүдү күш-ажылчы көдү-рүшкүнүн органиактаан, дайынды улуг маадырды демиселче миллион-миллион совет кижилерин көдүрүп үндүргөн.

Бөгүн, фашизм ашкан төөгүдүг тилел-генин он чылдын хүнүн бистин чү-рестерин болган эң эки болдарымыс, чагай өөрүп чедирелгени болган байыр чедирелгенин сөстери бистин бүгү тилел-гелеринин сорук кирикчил болган органиакчымы — Коммунистг партия-ге уланган! (Адыш часкашкыны).

Антигитлерг эвилелдин чурттарынын улустарынын дайынга улуг демиселди ниити хероонге кириген салышымын дугайын совет кижилер чагай сагын сеткил-биле сактып турар.

Бистин чуртувустун улустары Ала-чурттуң Улуг дайыннын чедикшигине доксан, дайыннын таварыштырган балыгынын боттарынын маадырды күш-ажылчы-биле көстүп көрбөн кыска ху-саанын шитине чүгө экиртем, улус ажал-агыйн чүгө катан тургускан эрес, харын дайын мурундагы денедиг хей катан ажырган.

Совет кижилер улус ажал-агыйын бүгү алдыларынын улам-ырайгы көдү-рүшкүнү дөш кыжылмай демисежип турар. Олар партиянын болган часаакты бүгү совет экономяны болган бистин тургузушкуну камгалап күчү-шылдын, улустун чакырылдыг болган кул-туралг чагай амыралын белдеринин үндөдирерин үненин — аар улестир-үүнү бүгү хөгүмчөлөр-биле хөгүдүрерин уланган политиканы илин-биле чүдү-дүгүчү турар болган амыралды бот-тандырып турар. Аар улестирүүн чедик-шилерин дайын алган, социалистг көдө ажал-агый чайгылыш чокка көдү-рүп турар.

Москваын болган Москва областын ажалчы чонгарын мурунунда фашизм ашкан тилелгенин он чыл-биле дол-баптыр бистин тилелгенин Совет Армия-мыстың болган Флодуустун алдарды дайынчыларына өзгө байыр дамчылары болган чүретиң ханымындан амыр менди алтырарын меңде чөпсөөрөн көрүңер! (Адыш часкашкыны).

Бүгү делегейе тайбынның чөлөгүжү — бистин күчүдү Төрөн чуртувусу делгереп, чекетелдип туруң!

Бистин төрөн Совет часаамыс делгерезин! (Адыш часкашкыны).

Бистин бүгү тилелгелеринин сорук кирикчил болган органиакчымы — Совет Эвилелгенин Коммунистг партиямы делгерезин! (Ургүлчүлөдиг адыш часкашкыны).

Совет профилелдерин «Кадыр болган Москва» заводун улуг мастер И. И. Турганов чүве чугалаан.

дар болган заводтар беш чыл планын шагды-ла күтсөткен.

Москваын туудузулар чуртталга бол-ган культура-амырал туудушкуну чык келген тууду улугтургуу турар.

Согул дөт чындарын тургузуда 3 миллион ажал дөрбелчин метр чаа, чаа-гайкылар туутунган чуртталга шөлдерин, хей-хей школар, экирелер, уругу-ларын албан чөдери болган культура-амы-дырал улангышынын өске-даа тууду-лары туутунган болган ажалдаа кири-ткен. Чааакты шиттирерин баулар Москвада тургузуганын күчүдү тууду органиакчымы — гламострой чаа техник-ти үндөдөгөн найсалады улам ырайгы чарын тургузушкунуна таламы-биле ажалчыларын ботандырып, тууду органи-акчыларын ажалчыга бүдүрүгө болган экономика көргүдүгүлөрүн экирелер ар-гын берип турар.

Партия ТК-нын январь Пленумунун төөгүдүг шиттирелерин күтсөткөшкө, Москва чогууну колхозчулары. МПС-тер болган советтер ажалчыларын бистин чуртувустун бүгү ажалчы чонгары-биле бир демей көдө ажал-агый продуктуларын бүдүрерин мыка көүдөдир дөш чүткүлдүг демисежип турар.

Москваын болган областын ажалчы чонгары бар чедистерин илерелди, эң байлак кулавырларын калба-биле ажалчыларын, ажал-агый болган культу-ра тургузушкунуна чаа-чаа чедикши-кенин чедип ан турар.

Совет улустун тайбын чогадыкчы күш-ажылды бистин интеллигенциянын мораль-политиктиг чангыс эиң улам-на быжылган, ажалчы ангы болган тараа-чыларын өвлөш, бистин чуртувустун бүгү улустарынын найралын камгарып болган быжымын турар.

Бистин улугтургуу тайбын дөш чайгы-лыш чок демисежип, болуун төрөн Совет часаамын тайбынны мыкшылдыг даштык политиканы илин-биле детки болган чүдүдүрүчү турар. Мычала-даа делей империализмниң эгерсичин бүдүрерине бистин тайбын күш-ажылчы чедикши-нерин таарышайн турар, улус ажал-агыйн болган культуранын хөгүлөө-лөдөн бистин чедикшилеринис оларга хей берейн турар деп чүвени экин-биле чайыр бис.

Тайбын тургузукчу күш-ажыл-биле ште-лген совет улус тайбын дайынчыларын чедикшилеринин кара албайн хайгарал турар. Тайбынны болган бистин социалистг Төрөн чуртувустун ай-мыл чок чорунун камгаламына эң чаа чекес-биле болган дайынчы техника-биле делгерезин, Совет күрүенин алдарын болган хамаарышпас чорун камгалап шылдар аргалы күчүдү Чесектиг Күш-тер туруп турар. (Адыш часкашкыны).

Москваын болган Москва областын ажалчы чонгарын мурунунда фашизм ашкан тилелгенин он чыл-биле дол-баптыр бистин тилелгенин Совет Армия-мыстың болган Флодуустун алдарды дайынчыларына өзгө байыр дамчылары болган чүретиң ханымындан амыр менди алтырарын меңде чөпсөөрөн көрүңер! (Адыш часкашкыны).

Бүгү делегейе тайбынның чөлөгүжү — бистин күчүдү Төрөн чуртувусу делгереп, чекетелдип туруң!

Бистин төрөн Совет часаамыс делгерезин! (Адыш часкашкыны).

Бистин бүгү тилелгелеринин сорук кирикчил болган органиакчымы — Совет Эвилелгенин Коммунистг партиямы делгерезин! (Ургүлчүлөдиг адыш часкашкыны).

Совет профилелдерин «Кадыр болган Москва» заводун улуг мастер И. И. Турганов чүве чугалаан.

Эштер!

Эрес маадырды Совет Армиянын бол-ган бистин бүгү улугтургуу маадырды күжүнишкенин-биле, делегейин ийги дайынды бистин эвилелгенин дөш камгалап турар. Эртеден бистин эвилелгенин дөш камгалап турар. Эртеден бистин эвилелгенин дөш камгалап турар. Эртеден бистин эвилелгенин дөш камгалап турар.

Октябрьдын социалистг Улуг револю-циямындан төрүткөн совет интелли-генция болган күрүнө тургузуу дайынны кады-дошкуну шылданыларын чедикшигенин тууду өрткөн болган болуун кайгамчы улуг амыралчы күштүн көргүскөн.

Совет улус болуун бүгү делегейе төөгүдү тилелгелерин улуг Ленинин тургусканы Коммунистг партиянын мерген улангыч улугтургуу ачымында чедип алган. (Адыш часкашкыны).

Бистин чуртувусу партиянын улугтур-галы-биле күчүдү индустриалды-колхоз-чу күрүне аларган. Эрте, техника, эконо-микка болган культура көстүп көрбөн чекетелишкени алган. Совет улус дайыннын тилелгени-биле доксан, тай-бын амыралдын бүгү-ле чагай чүдө-рүн ажалдан, коммунистг интеллиген-диянын чедикшигин тургузу турар.

Бистин улугтургуу улуг чогадыкчы күш-ажылды совет интеллигенция база илепкейди кирип турар. Эртеден эрте-нин, техникамын, культураны улам ырайгы хөгүлөдүшү эң чүгө айт-рыларын шиттирелерине боттарынын күштерин мөңдөп турар.

Арктиканы болган күр чөдөрүн шит-гөдөл алдыр калбак кемчөөлөрдө чору-туну, күчүдү энергетика системаларын тургузуну тур болган белх бүдүрү-чүдү машиналар, механиктер кылды-нын турар. Совет эртеден улус ажал-агыйн улам ырайгы техникаг депши-лген дөш чүткүлдүг демисежип турар. Социалистг экономиянын хөгүдөдөн эртемин мурунга бүгү-ле чаа-чаа ай-тырлары хүн болган шак бүрүзүдө

көдүрүп, оон-биле кады ол сорулгаларын шиттирелеринин эргежөк чүгө байдал-ларын тургузуп турар, оон чорудалганын да эртеп өгө-түндөдиг болуу, чаа-чаа ажалчыларын-биле болган теоретик-тиг түндөдөр-биле байтынын турар.

Эртемин бүгү чаалап алышыкына-рын, база бистин үеистин эң улуг ажал-агыйн — атомдуг энергияны совет эртеден тайбын сорулгаларга, улуг-тур чагай байдалыга бараан болур кы-дыр тургузарын күзөп турар.

Бистер делегейин бүгү улустарына —чөн болган барын күштерин улуг болган бичи-даа улустарына хан-ны хүндүткөдиг болган сеткилин ханы-мындан мыкшыды илерелди, делегейин эртеден партиянын французтар амы ар-гентинер, шведтер амы поляктар, ыдаттар амы Американын Каттышкан Штаттары-нын хамаатылары болуп турары хамаан чокка оларын киж билинин эртеден-ге кириңер кайгамчыктын салышымына-рын белди-биле үнелет турар бис.

Бистин аажок мыкшышымын, бүгү амыралчымын бергенас эрте бүгү делегейин эртеден партиянын аралына чүгө доктаамал харылданын байдалында чедикшигенин хөгүп шылдар дөзөрүн экирелерин билин турар бис, ынчанга ол харылданын калбартырын язым-бүрү арга-биле орадажын турар бис.

Киж төрелгенин чагай байдалыга таарыштыр эртемин болган культураны улам ырайгы хөгүлөдүш дөш, бүгү делегейе быжы тайбын дөш делхелге чер бөмбүрөөжүн бүгү чурттарынын эртеден партиянын найралы болган чангыс эи быжыгып туруң! (Адыш часкашкы-ны).

Бистин совет Төрөн чуртувуса алдар! (Адыш часкашкыны).

Совет улустун тайбын күш-ажылдын болган бистин Ала-чуртувустун айрык чок чорунун камгаламына турар бистин эрес маадырды Чесектиг Күштерианасе алдар! (Ургүлчүлөдиг адыш часкашкы-ны).

Совет интеллигенциянын мурунунда академик А. И. Опарин байыр чедирип чүве чугалаан.

Эштер!

Эрес маадырды Совет Армиянын бол-ган бистин бүгү улугтургуу маадырды күжүнишкенин-биле, делегейин ийги дайынды бистин эвилелгенин дөш камгалап турар. Эртеден бистин эвилелгенин дөш камгалап турар. Эртеден бистин эвилелгенин дөш камгалап турар.

Октябрьдын социалистг Улуг револю-циямындан төрүткөн совет интелли-генция болган күрүнө тургузуу дайынны кады-дошкуну шылданыларын чедикшигенин тууду өрткөн болган болуун кайгамчы улуг амыралчы күштүн көргүскөн.

Совет улус болуун бүгү делегейе төөгүдү тилелгелерин улуг Ленинин тургусканы Коммунистг партиянын мерген улангыч улугтургуу ачымында чедип алган. (Адыш часкашкыны).

Бистин чуртувусу партиянын улугтур-галы-биле күчүдү индустриалды-колхоз-чу күрүне аларган. Эрте, техника, эконо-микка болган культура көстүп көрбөн чекетелишкени алган. Совет улус дайыннын тилелгени-биле доксан, тай-бын амыралдын бүгү-ле чагай чүдө-рүн ажалдан, коммунистг интеллиген-диянын чедикшигин тургузу турар.

Бистин улугтургуу улуг чогадыкчы күш-ажылды совет интеллигенция база илепкейди кирип турар. Эртеден эрте-нин, техникамын, культураны улам ырайгы хөгүлөдүшү эң чүгө айт-рыларын шиттирелерине боттарынын күштерин мөңдөп турар.

Арктиканы болган күр чөдөрүн шит-гөдөл алдыр калбак кемчөөлөрдө чору-туну, күчүдү энергетика системаларын тургузуну тур болган белх бүдүрү-чүдү машиналар, механиктер кылды-нын турар. Совет эртеден улус ажал-агыйн улам ырайгы техникаг депши-лген дөш чүткүлдүг демисежип турар. Социалистг экономиянын хөгүдөдөн эртемин мурунга бүгү-ле чаа-чаа ай-тырлары хүн болган шак бүрүзүдө

Эш А. И. ОПАРИННИН чугаазы

Эштер!

Эрес маадырды Совет Армиянын бол-ган бистин бүгү улугтургуу маадырды күжүнишкенин-биле, делегейин ийги дайынды бистин эвилелгенин дөш камгалап турар. Эртеден бистин эвилелгенин дөш камгалап турар. Эртеден бистин эвилелгенин дөш камгалап турар.

Октябрьдын социалистг Улуг револю-циямындан төрүткөн совет интелли-генция болган күрүнө тургузуу дайынны кады-дошкуну шылданыларын чедикшигенин тууду өрткөн болган болуун кайгамчы улуг амыралчы күштүн көргүскөн.

Совет улус болуун бүгү делегейе төөгүдү тилелгелерин улуг Ленинин тургусканы Коммунистг партиянын мерген улангыч улугтургуу ачымында чедип алган. (Адыш часкашкыны).

Бистин чуртувусу партиянын улугтур-галы-биле күчүдү индустриалды-колхоз-чу күрүне аларган. Эрте, техника, эконо-микка болган культура көстүп көрбөн чекетелишкени алган. Совет улус дайыннын тилелгени-биле доксан, тай-бын амыралдын бүгү-ле чагай чүдө-рүн ажалдан, коммунистг интеллиген-диянын чедикшигин тургузу турар.

Бистин улугтургуу улуг чогадыкчы күш-ажылды совет интеллигенция база илепкейди кирип турар. Эртеден эрте-нин, техникамын, культураны улам ырайгы хөгүлөдүшү эң чүгө айт-рыларын шиттирелерине боттарынын күштерин мөңдөп турар.

Арктиканы болган күр чөдөрүн шит-гөдөл алдыр калбак кемчөөлөрдө чору-туну, күчүдү энергетика системаларын тургузуну тур болган белх бүдүрү-чүдү машиналар, механиктер кылды-нын турар. Совет эртеден улус ажал-агыйн улам ырайгы техникаг депши-лген дөш чүткүлдүг демисежип турар. Социалистг экономиянын хөгүдөдөн эртемин мурунга бүгү-ле чаа-чаа ай-тырлары хүн болган шак бүрүзүдө

Эш И. И. ТУРТАНОВТУН чугаазы

Эштер!

Фашистг Германияны ашкан тилелге-нин хүндөдөр бөр он чыл оон бөгүн байралап турар түр бис. 1945 чылдын май 9 ажалчы киж бүртүндүн амыралы-ныга өң-не өөршүдүгү, эң-не кайгамчы-кы хүн болган

Ангалага, Гер

РЕДАКЦИЯГА
ЧАГААЛАР

Суурнун арыг-шеверин
экижидер

Стг-Хем районун тегү Стг-Акс суур-
да чуртталганын, култуу, а-амдыралдык
болгаш бугурулганын туугачы чыл бүтү-
ле достамал өзүп турар. Оол-биле черге-
лештир суурнун чуртталгачылар чың саны
өөдүп, оларнын културдук амыралы-
нын денсели бедир турар.

Ичачылык суурнун арыг-шевер кул-
турдук денсели бедиринин талазы-биле
кемечтер кылдырмай турар. Хар эрип,
суурнун кудумчулары кургаанын бээр
үр-те өрткөн. Илгир болза-да, суурнун
чуртталгачыларнын орган бажынарыннын
болгаш албан ординациялар, бугурулге
хөй-ниити черлеринин терминеринин ил-
тинде богун арылган аптаваан. Ол суурда
ижер суугар, кудумчуларын аптаваанын
кылбаан.

Районун болгаш школа, экижелге чер-
леринин азы-чем шыгарга склэд, подводе-
рынын арылаашкын чорутушкан. Рай-
онуну калык камгаала кылган (ор-
гелекчиле ш Бертинге) болгаш оол сан-
тар инспектору ш Семетинко олар арыг-
шевер талазы-биле хыналдын багай тур-
гусаннар.

Район төвүн чаагайдылар, оон арыг-ше-
вер санитарыг байдалын экижидер тала-
зы-биле райукуском болгаш суур Совети
ажы-агыл болгаш албан организация чер-
леринин удуруткучуларын бегеделин
күштелдирер керек.

Н. ЛОПСАН.
«Шынның» корреспонденти.

Артистерни манат турар

Улуг-Хем районун Маленов аттыг
колхозту сууру район төвүндө дым-
ырак черге. Концерт, шиилер, лекция, бе-
седалар болгаш массалык ажыл суурда
чорбай турар.

Областың национал театрынын арти-
стери колхозчу суурга келбеден бээр
каш чылдар эрттип турар. Театрнын ар-
тистеринин солун концерт, шиилерин
көрүп колхозчу айма-шчилер күзеп
туралар.

В. ТОПУЯ-ООЛ.

Колхоз бугурулгезинге
киришпейн турар

Улуг-Хем районун Маленов аттыг
колхозту кекжигуну Т. Шойдук ам бүдүн
чың ажыг те иштинде колхоз бугурулге-
бине киришпей, бодунун хууда ажылы
дөш анип келген.

Шойдук чокта чаа хову бригаданын
ажылаан колхозчуларын чугада ажыл
үезинде өнөөлөдөн алгаш, 10 ажыл хову
иштинде анип, колхоз бугурулгезинге
чарыктарган. Шойдук ам болунда ийи
колхозчуларын организастап алган анип
чоруп турар.

Көдө ажыл-агый артелинин Уставын
каржыны-биле хажымчыл турар Шойдукту
колхоз баштаар черинде кемчек амыр өйү
келген.

В. ТУМАТ.

«Шынның» материалдарынын
изи-биле

«Практиктиг дууламчы көргүзери
негетинип турар»

Эрэн районун кино установкалары
техникат материалдар-биле хандырыл-
ганын турарында, 4 кино установка-
ларын 2-зи үрелген, кино-чурк көргүзүл-
гөй доктаамал болбайн турарын илтерген
корреспонденция бо чылдың апрель 3-те
үнгөн № 68 (3262) «Шына» парлатын-
ган.

Областың култура өргөлдүгүнүн нача-
лынын ораалакчы ш В. Блиновту
редакцияга дыннатканы болза, корреспон-
денцияда айткан фактылар шын, кино
установкаларын септегезин кылдыры-
биле информация кылдынын ижнерин
өш Сидельни Эрэнге чоруткан.

Парлатынман чагааларын
изи-биле

Барыш-Хемчик районун Кызыл-Ма-
жале суурда ном магазини салды кыла-
рынга таарымчыл чок бичил, хамык ном-
нарны оваландыр салып каан, салып
алдыкчылар херектен номнарнын салдып
ап шыдаайн, 1953 чылда түдүп өгөдөн
магазиндин мынчага чедир доозубайн,
районун култура бажынын септеле
чогудан култур-массалык ажылдар чор-
дарына таарымчыл чок болуп турарын
өш Дукор-оол редакцияга билдөө.

Эш Дукор-оолдун чагаалынды алыткан
фактылар шын, ном магазининин туудун
болгаш култура бажынын септелегезин
чорудар талазы-биле кемечтерин ап ту-
рар. Ол сорулгага районун култура
заведениге 7800 рубльден берген, 2 ишчи-
лэ биле тууду материалдарын сөөртүп
турар деп, областың култура өргөлдүгүн
редакцияга дыннаткан.

Делегейде болуп турар чоруктарнын допчулалы

ГЕРМАН МИЛИТАРИЗМ — ЧАА
ДАЙЫННЫН ТЫПТЫШКЫНЫНЫН
АЙЫЛЫ

Барыш Германиянын катан чысагаар
дугайнда париж дугуржулгаларыннын
составтыг кезик болуп турар «герман
керээ» дөрөңгө тамаарышкан бадыла
биктерин кадалаалга дужаар дугайын-
да протокола Англиянын болгаш Фран-
циянын дэди комиссарлары май 5-те
Боннга ат салганнар. Бир тээ Каттышкан
Штаттар болгаш Барыш Германия бот-
тарнын бадыла биктерин кадалаалга
мынчунда-ла дужаан төздө, айттыг
керээ күштүг болуп турар, а
мындг болганда париж дугуржулгаларын
херек кырында чорудуп турар.

Боннун пропаганда париж дугуржул-
галарыннын ажыктын болгаш «стоптанин»
барыш-герман хөй-ниитинин мунуна
мактан көргөдирин аны-бүрү арналар-
биле шаанта кири орадалгын турар.

Ичачылык барыш-герман чонун эи-
не калбак кесектери париж дугуржул-
галарын Германиянын чарыкшынын чүгө
кемечтеринче, агрессия фангист армия-
нын катан төртүндүрүнче, Барыш Гер-
маниянын келир үезин чаа дайынынын
ода кылдыр хуудуруларыче ашар чылдар
деп чүвени экил-биле билип туралар.
Герман айттыгын тайбың демократтыг
үндөинге шиттирээр дөш париж
дугуржулгаларын ботандырылганы ууур
барыш-герман чонун күштешип турар
шымчакшыны харын ол айымды мөдөрөп
билир чоруп-биле таймалыратыныч ту-
рар.

Ичачылык бонн аман итектелери гер-
ман улустуң тура-соруун херекке албайн,
париж дугуржулгаларын күштүг болдуруп
чорударыче далажып турар. Барыш
Герман шериг өргөлдүгү дугуржул-
галар-биле көрдүнгөн 12 дивизияларын
тургузып эвек, харык келир үезинге фашист
армиянын өске-даа каттыкшыкынын
тургузын шагда-ла планай берген.
ДДА деп бонн агентликтиг дыннатканы
буугаар алгаш, АКШ-та турар бонн пар-
ламентарийлеринин төлөөлери Барыш Гер-
манияга америк чепсекти дужаар кишер
дугайнда Вашингтонга чугаалакшы-
кынын чорудуп турар. Аденуэртин
чаага аркага өки-туралынын чыдыр-
дар дугайнда кообу төлөөлөдөн, а ол
ишкан федералдыг республиканын эң дүң-
гөн дагы чысагаарын көрүп турар
өске-даа кообу төлөөлөдөрүн эң чокку
хүндөдө Бундестагга кишерин божат ту-
рар.

Оон-биле чергелештир америк разведка-
нын соруу кирип турары барыш-герман
разведка тыптери, шпионнар организация-
лары Герман Демократтыг Республикаже
шпионнар болгаш үредекчилерин чор-
утушкан, ол республикага ууур хорак-
чы ажыл-чорудулганын күштедирин
турар. Мырнай чокта чаа Геленнин
шпион организациянын болгаш Барыш
Германиянын өске-даа шпиончу тыптери-
нин беш чүк ажуу агенттеринин ГДР-нин
девискэринге түдүп хоругдаан. ГДР-ге
хамарыштыр шпиончу чорукту идея-
жидери париж дугуржулгаларын (бадыла-
ны-биле шуут холбаалык болуп турары
база барыш-герман разведкаларын аген-
тилер Герман Демократтыг Республикага
ууур шериг халдызынын белеткөөр со-
рулгазы турганы оларнын көргүздө-
ргөндөн илден болуп турар.

Фашизмде герман улустун хоста-
галынын 10 чылынга холбаштыр Демократ-
тыг Германиянын национал фронтунун
национал чөвүлөи кылгырып үндүргөн,
мында «ам Барыш Германиянын өргө-
чыгаргызында 1945 чылдың май 8-те

чытча шаштырган дер ли күштер — моно-
полистер, өшкөрлөр болгаш милитаристер
база дагы туруп алган. Немере улустуң
ол дайынынын илгир дугуржулгаларын-
нын дуузы-биле Европаның улустарына
ууур утаган боттарыннын шаандагы
агрессия планарын ботандырып чорукту
чедип алырын бодат туралар. Ичачылык
оларнын эң (ирги сорулгазы Герман
Демократтыг Республиканын чаалап алыры
болуп турар» деп чүвени оздалап дем-
деглөө.

Ичачылык-да немере улус өрткөн чү-
вени катаптаар ли күзөвейн турар. Тайбың
болгаш герман курунуң чыгыс өш дөш,
шаандык милитаристич Германия-
нын катан төртүндүкүнгө ууур немере
улус улам шиттирли-биле кемискен
турар. Гит-ржи халдызынын кара-
лап-котарган Европаның улустары база
өрткөн чүвени утпааннар. Эдгар Фөрнун
чаага парламентке бодунга адган хүндө-
гөдери херекке албайн, бадыла бик-
терин кадалаалга далаш-биле дужаа-
ган деп чүве билидин келир-
гө бүгү Францияга илгенэши-
клинди болгаш уурланымшыныннын
чалгыс чыттыган. Париж дугуржулгаларын
күштүг болдуруп кишеринге уур-
ланымшынар Италия, Англияда,
Бельгияда болгаш Европаның өске-даа
чурттарында өзүп турар.

Совет Эвдэли тайбыңдык политика-
нын чайлынын чокка чорудуп келген
болгаш чорудуп турар, чыгыс аай тай-
бында ынакшыдыг Демократтыг Гер-
маниянын тургузынче, Европа диксе бууга
аймык чок чорукту хандырынче утаган
кар-чарыгышын оруту айткан келген
бол-аш айтп турар деп чүвени
фашизмге чытча шапка хүндөн бээр
өрткөн 10 чылдар бүгү делегейге көргү-
көн. Ол-биле кады барыш таламы
күрүндөр, хамыктын мунунада АКШ чаа
дайында белеткөөринин, Германиянын чар-
ымдырнын, оон барыш таламы кез-
өөн милитаристаарыннын, Европана дүш-
күрүгү чорукту күштедиреринин эгеле-
кчилери болуп келген болгаш болуп
турар деп чүвени делегейин хөй-ниитин
бүтүрөп четкен.

Можга чөвүлө хуралыга киришкен
социалист лагеринин чурттары париж
дугуржулгаларын бадылаанын ууур
одалын аймык чок чоруп болгаш Евро-
пага тайбынын хандырып сорулгазы дем-
краттыгы хереккелери-биле харын-
ла турарыннын илгир фактынын тай-
бынга ынакшыдыг улустар байырап
көргөйи барып шыдаас.

АКШ-ТЫН МУРУУ ВЬЕТНАМДА
ЧИМЗЕНИШКИНЕРИ

Мунуруу Вьетнама болушунунар Фран-
циянын чыгырчык бөлүттеринде дүвү-
рөөнүн хайныктырып турар деп Фран-
циянын премьер-министри Эдгар Фөр-
национал хуралга чокта чаа медеглөө.
Ол болушунунар «эң чокку келир үезе
эң улуг айымды тургузуп турар; олар-
нын бирээзи чүг дөргө сонгудаларга
айтырышыкына таарымынын болуунар
оргамы, а бирөөсө сонгудалардын бадыла-
нын орадалгышынын эң-не улуг
аймык болуп турары болур» деп ол
чугаалаан.

Каттышкан Штаттар париж дугуржул-
галарын, оон иштинде Инди-Кыдатга
бүгү-ниити сонгудаларын чорудар дугай-
нда дугуржулгаларын үзеринин полити-
казын чорудуп турар деп чүве ол медег-
леден тодаргай болган деп чүвени фран-
цуз парламга айтп турар. Ол политика
французтарнын ажак таарымчас чоруп
хайныктырып турар, чүгө дөргө, хамы-
ктын мунунада АКШ Мурнуу Вьетнамын

Кыдаттын Коммунисттик партиязынын
хүрээлединин
өзүлдөзи

Эртен чылдың дугурунда болгаш бо
чылдың бирги кварталында Кыдаттын
Коммунисттик партиязынын хүрээлене-
ринге Сычуань можда Чунининин завод-
тарынын болгаш фабрикаларынын 7 муң
ажыг амыкчылары кирген. Ол хоорайнын
завод коллективтеринин хөй муруунда
партия бөүктери 15-тен 20 хуу чедип
турар.

АКШ-ТА ТАЙБЫН ДЭШ ШИМЧӨӨШКИН

Организациянын болгаш бүгү чурттарын
америк тамаатыларын кылгырып турары
негеледе бажикти Сан-Францискога тарав-
кан.

Бо негеледе бажикти Каттышкан Наци-
алар Организациянын КЧО-нун он чыл
өвн холбаштыр чыдырыр» Кол Ассам-
блеянин Сан Францискога ам болуп ий-
лел сессиянга берген турар деп «Дейли
уоркер» солун бижил турар.

Иль-Порка Американын амыктын
партиязынын өүсөкчи комитети тайбың
кампаниянын кампаниянын үш айларын
дугурунда чорударнын программасын
чүдүлүп деп көргөн. Ол кампаниянын
өгелекчилери улустар аразын чөрүлө-
дери таарыштырылганы ууур кургане-
ринин конференциянын эрттеринге ажы-
кты кылдыр кылгырып алганга 50 муң
аттарны чыыр болгаш оларын президент

Японияда америк шериг базаларына
удур демассал

рифта уурланымшынын массалык
митингы болган. Митингге 3 муң
ажыг киж киришкен, олар Фудзи
дагынк девискээринге америк шериг

иштики херектерин идеяли-биле
холгаарлашкан, сорган Франциянын ият
чокка үндүр кызып турар. Франциянын
«Нувель Републик де Бордо» солунунун
демдегезинин буугаар алгаш, американ-
нар Инди-Кыдатта французтарнын бар
болуп турарына чадарга-ла шыдажып
турар. Олар баштай боттарыннын хөвүн
чакырып турганнар, ичачырга ам эң
каржы-биле аажылап туралар.

АКШ-тын чыгырчык бөлүктери Муру-
нуу Вьетнамын Мурнуу-Чөөн Азияга амер-
ик шериг базам кылдыр хуудулар дээр
боттарыннын боталдарын чакырып тур-
ралар. Бо чылдың мартта күрүнө секретары
Даллес мунуруу Вьетнама чораш,
Иго Дием Диеминн чаага шериг «ду-
алакчылык» көргүзөр дугайнда болгаш
мурнуу Вьетнам шеригтерин америк бууга
өөредир дугайнда аман чугаалакшы-
кынын чоруткан. Сөмүрөдир Кат-
тышкан Штаттар ол талазы-биле эвөө
хөй практиктик кемечтерин ап чоруткан.

Иго Дием Дием — АКШ-тын холунда
ажак дыннаткыч чепсек боху берген. Ол
дөргө, Франциянын өргө-ажыктырып дора
көрбүшкан, бодун күрүнө департаменти-
линин Мурнуу Вьетнама политиказынын
чүдүлүгү чорудуучу кылдыр көргүз-
көн. Ичачылык премьерин американ-
чырап хөвнери француз колония өргө-
чыгаргаларын политиказынын талазы-
чыларынын ажак таарымчас чоруп
хайныктырган. Апрель 28-те Сайгонга
Иго Дием Диемин шеригтеринин болгаш
шарым секталарыннын чепсектиг орад-
тарын аразынга ам хүндөр дугурун
үрдүкүчүлөөн хан төгүшкүнгө тул-
чушкунунар хып үнгөн. Ол чепсектиг
үсүкөжишкенин Инди-Кыдатта фран-
цуз-америк чертөөлөрүнүн ажак чиди-
ниң тодаргай көргөшкени болган.

«Европа армиязынын» өрткөн чылдагы
арканы болган үдөн бээр (тодаргайлаар-
га «европаның камгаала иштетежиликте»
дөргөн тургузыннын планы буруп дүш-
көнгөн бээр — Д. Б.) Франциянын бол-
гаш Каттышкан Штаттарнын аразынга
чыгыс-даа улаа мындг чөрдөөлөр тур-
баан деп Англиянын «Ньюс крикль»
солуну биждөө. Дайын чорудулгаларын
сонсатканынын сонда американнар Иго
Дием Диемин деткип турганнар, чүгө
дөргө, олар ону чаа Чан Кай-ши аян Ли
Сын Ман кылдыр көргөнөр. Ичачылык
Иго Дием Дием ичачар бадыкатынын
шыдаван деп чүвени ол солун айткан.
Болушун америк талазычылары турбаан
болза, ол өргө-чаргыгадан шагда-ла үндүр
сымылтыр турган ийи.

Инди-Кыдатта француз-америк чөрдө-
дөөр ажак чидгелгенинин журунда
Даллес тыптын келген кризисте шит-
тирээр сорулга-биле Париже кээп Эдгар
Фөр-биле чугаалакшыкынын чоруда-
лыже чөпсөрөшкен. Ичачырга АКШ
болушун тургузылганын эвээрлавар,
Мурнуу Вьетнама АКШ-га ажыктыг
чакакты кевээр артырар болгаш Женева
дугуржулгаларын ботандырылганын уур-
ланымшык политиказын чорудуп үрдүкү-
дөөр алшар деп чүвени америк парламга
баш буртуугар салындырып турар.

Француз чыга Каттышкан Штаттарга
дүжүп бөр деп бодалы дагыткыч пар-
лазга чугаалап турар. Ол чорук анаа бир
көөртөн болган таарымга өвек болуур
ийин. Ол айттыр талазы-биле Франция-
нын чаага улуг амык күрүнө-биле
бир эп-сөккиди аржактун деп билин-
дилен тыбар алшар» ууржур деп билин-
кенин француз премьер-министр шагда-
ла берген. Илгир илгир «бир эп-сөккиди»
АКШ-тын Женева дугуржулгаларын үер
дээр политиказынга илгир берип болур.
Д. БОЧАРОВ.

Кыдаттын Коммунисттик партиязынын
хүрээлединин
өзүлдөзи

Эртен чылдың дугурунда болгаш бо
чылдың бирги кварталында Кыдаттын
Коммунисттик партиязынын хүрээлене-
ринге Сычуань можда Чунининин завод-
тарынын болгаш фабрикаларынын 7 муң
ажыг амыкчылары кирген. Ол хоорайнын
завод коллективтеринин хөй муруунда
партия бөүктери 15-тен 20 хуу чедип
турар.

Норвегиянын хосталганынын он чыл ою

ОСЛО. Май 7-де болгаш 8-те Норвегияга
фашистг өкөөлдөн чурттуң хостагалы-
нын хүндүн бээр он чыл өвн холбаш-
тыр байырап болган. Май 7-де, дүште, те-
рөөн чурттуң хостагалы дөш демөөлге
амы-тынын берген патриоттарын турсак-
чалыкты ийи миңууда шимчөөкчюнни
сонсаткан он сонда партизан чораннар-
нын каржалгызы-биле парад болган.

Төрөөн чурттуң мунуна алдар-хавылазы дөш

БЕРЛИН. АДН агентлигинин дамытканы
буугаар алгаш, Герман Демократтыг
Республиканын президентин В. Пик фаши-
сттиг калчаалыг даргалдан Германиянын
хостагалынын хүндүн бээр он чыл
өвн холбаштыр дым хөй кижилери
«Ада-чурттуң мунуна алдар-хавыла
дөш» деп орден-биле шадылан. Шады-
ланнарнын аразында Германиянын Соци-

МКУ-нун ийи чүс чылын кыдат хөй-ниити
демдеглөөн

ПЕКИН. Пекинин болгаш Кыдаттын
өске-даа хоорайларын хөй-ниитин
болгаш өрөннич аныктары Москванын
күрүнө университетинин ийи чүс чыл
өвн демдеген эрттирген.

Кыдаттын улустуң университетинин рек-
тору У Юй-чжан «Гуаньшань» солун-
га парлам болушун байырагы университеттин
коллективинин мунуна алдар-
лыг ийи чүс чыл өвн холбаштыр МКУ-
нун коллективине ийи байыр чедирген.

Пекинин күрүнө университетинин рек-
тору Ма Ин-чунун «Наймырал» солунга

Фашистг эжелелден
Чехословакияны хостаанынын
10 чыл ою

Прагага болган байырыг хурал

ПРАГА. Май 8-те Праганың крежинге
Совет Армиянын Чехословакия хос-
таанынын 10 чыл өвн алдар болдурун
Коммунисттик партиянын Төп Комитетинин
чакактыг болгаш Чехословакиянын Наци-
онал фронтунун Төп Комитетинин байыр-
лыг хурал болган.

Байырын кылдыр каастап-шимчөөн испан
алга бугурулгенин муракчылары, өрткөн,
култуураын болгаш уран-чүдүлүгүн
шылгаргай ажыдагычылары, Клемент
Готвальдын күрүнө шапканын лауре-
аттары, чехослав армиянын офицерле-
ри болгаш генералдар, чурттуң бүгү-ле
черлеринден келген амыкчыларын болгаш
тараачыларын төлөөлери, улус-де-
мократтыг күрүнелеринин дипломаттыг тө-
лөөлекчилери чыгыланнар.

Хуралды президиумуна республиканын
президентин А. Запотодай, премьер-ми-
нистр В. Широкый, Чехословакиянын Ком-
мунисттик партиянын (ЧКП) ТБ-ынын
БК-и секретары А. Новотный, ЧКП-нын
ТБ-ынын Политбюро кекжигунери, Наци-
онал фронтунун удуруткучулары хуралды
президиумга кестүп келгери динмиттиг
үр амык чысаашкыны-биле утказан.
Президиумга олуттарын СССР-инин Ми-
нистра Чөвүлөинин Дарганын Берга
Оралакчы, СЭКП ТБ-нын Президиумунун
кежигуну Л. М. Кагановичке багыткан
Совет чакактыг төлөөлөрүнн кекжигунери
болгаш улус демократиянын чурттары-
нын чыга төлөөлөрүнн кекжигунери
эвөлкөпөр.

Улуг Совет Эвдэлинге алдар кылдыр,

Прагага болган шериг парады

ПРАГА. Чехослав улустун национал
байырыгы — Чехословакиянын фашистг
эжелелден хостагалынын он чыл өвнүн
хүнун май 9-та он-он муң амыкчы чоннар
өрткөдөн эгелеш шериг параднын болуп
эрттип турары Летин шаугуне чыгылан-
нар. Чыга индиринде — Чехословакиянын
болгаш Совет Эвдэлинин күрүнө туттары.

Индирге Чехословакиянын партиязынын
болгаш чыгазын удуруткучулары, СССР-
инин чыга төлөөлери болгаш улус-де-
мократтыг чурттарынын чыга төлөөлери кес-
түп келгери динмиттиг амык чысаашкы-
ны-биле утказан.

Национал байыралды холбаштыр рес-
публиканын президентин Антоиня Запо-
тодай шериглерге болгаш бүгү амыктын
чоннарга байыр чедирген. Коммунисттик
партиянын Төп Комитетинин, чакактыг
болгаш Национал фронтунун Төп Комите-
динин мунунада чехослав улуска хо-
стуг, тамаарышыс болгаш чечетелин ту-
рар төрөөн чуртту тургузар арганы берген

Эльбага ужуражышынын америк
киржикчилеринин Москвада келгени

Майнын 8-тен 9-че хүндөндө Москвага
«Эльбага ужуражышынын» америк
киржикчилеринин» организациязын
кежигунеринин бөүтү чедип келген. Он
составында Б. Л. Шивер, Уильям Уейдс,
Чарльз Г. Форрестер, Клод У. Мур, Джозеф
Половский, Роберт Хаат, Фред У. Джон-
стон, Мирри Шульман, Иакиж Сэмс олар
бар.

Внуково аэродромунга Эльбага ужу-
ражышынын америк киржикчилерин
делегейин ийги дайынын совет бол-
гаш америк киржикчилеринин ужу-
ражышынын эрттиреринин талазы-биле

Норвегиянын хосталганынын он чыл ою

ОСЛО. Май 7-де болгаш 8-те Норвегияга
фашистг өкөөлдөн чурттуң хостагалы-
нын хүндүн бээр он чыл өвн холбаш-
тыр байырап болган. Май 7-де, дүште, те-
рөөн чурттуң хостагалы дөш демөөлге
амы-тынын берген патриоттарын турсак-
чалыкты ийи миңууда шимчөөкчюнни
сонсаткан он сонда партизан чораннар-
нын каржалгызы-биле парад болган.

Төрөөн чурттуң мунуна алдар-хавылазы дөш

БЕРЛИН. АДН агентлигинин дамытканы
буугаар алгаш, Герман Демократтыг
Республиканын президентин В. Пик фаши-
сттиг калчаалыг даргалдан Германиянын
хостагалынын хүндүн бээр он чыл
өвн холбаштыр дым хөй кижилери
«Ада-чурттуң м